

Què té sentit ensenyar actualment a l'educació secundària obligatòria ?

Autor: Mark O'Neill Compte (compte4991@gmail.com)

Especialitat: Orientació educativa

Universitat: UOC (Universitat Oberta de Catalunya)

Tutor de la Universitat: Isabel Jiménez

Data: Maig 2017

Índex

1. Presentació General del treball	5
2. Marc Teòric i legal en relació amb la temàtica	8
2.1 Què té sentit ensenyar actualment?	8
2.1.1 Organització significativa i rellevant de la informació, treballar amb absència de barreres temporals i espacials, cerca de la veritat, aprofundiment i esperit crític, comprensió de l'economia de mercat i tradicions.	8
2.1.2. Comprendre diversitat d'interessos, valors ètic-culturals i referents, aprendre a aprendre i habilitats de relació, adaptabilitat i capacitat de presa de decisió.	11
2.1.3. Construcció de coneixement útil, capacitat de diàleg i reflexió, potenciar acords entre societat i escola, autonomia i autoconeixement, alfabetització funcional.....	13
2.2. De competències generals a decisió docent	17
2.2.1. Competències generals	17
2.2.2. Dimensions.....	18
2.2.3. Ordenació dels ensenyament d'educació secundària.....	19
2.2.4. 3 Nivells de concreció.....	22
2.2.5. Projecte educatiu de centre.....	23
2.2.6. Decisió del docent.....	24
2.3. Confluències.....	25
3. Metodologia.....	28
4. Resultats de l'estudi.....	31
4.1. Bloc I: Introducció	31
4.2. Bloc II. Objectius de l'educació	35
4.3. Bloc III. Competències.....	41
4.4. Bloc IV. Marc legal i procés de deliberació.....	56
5. Conclusions i altres propostes	61
6. Bibliografia.....	70
7. Annexos.....	72
Annex 1 Entrevistes	72

Índex de taules

Taula 1. Trets decisius de la configuració cultural i social d'aquesta societat i respostes educatives.....	11
Taula 2 . Canvis socials i noves demandes formatives.....	13
Taula 3. Dimensions de les conseqüències de la condició post moderna que es poden deriva en l'educació. Font: <i>Profesorado, cultura y postmodernidad</i> (Hargreaves, 1996, citat per Besalú, 2010).....	15
Taula 4: Idees que poden col·laborar a encaminar l'educació a educar sobre bases sòlides. Font: <i>Paratges incerts, camins fressats</i> (Besalú, 2010).....	17
Taula 5: Competències bàsiques. Font: Currículum educació secundària obligatòria. Generalitat de Catalunya. Departament d'educació p.7.....	21
Taula 6: Tres Nivells de concreció. Font: <i>Psicologia y currículum</i> (Coll, 1991).....	23
Taula 7: Confluències entre què té sentit ensenyar i competències bàsiques.....	25
Taula 8: Entrevista 1, M.B.....	31
Taula 9: Entrevista 2, M.O.....	32
Taula 10: Entrevista 3, A.T.....	32
Taula 11: Entrevista 4, J.R.....	33
Taula 12: Entrevista 5, M.C.....	33
Taula 13: Entrevista 6, J.C.....	34
Taula 14: Resum docents entrevistats.....	34
Taula 15: Objectius de l'educació concepció integral.....	35
Taula 16: Objectius de l'educació concepció específica.....	38
Taula 17: Competències. Categoria progressista	41
Taula 18: Competències. Categoria conformista	48
Taula 19: Marc legal i procés de deliberació. Categoria progressista	56
Taula 20: Marc legal i procés de deliberació. Categoria Intermèdia.....	57
Taula 21: Marc legal i procés de deliberació. Categoria tradicional	60
Taula 22: Conclusions resultats de les entrevistes segons categories.....	62
Taula 23: Llegenda de taula 22	64
Taula 24: Conclusions.....	65

1. Presentació general del treball

El treball que es presenta té com a finalitat definir quines són les competències més importants per introduir a les aules actualment i veure com aquestes apareixen a les classes dels docents entrevistats. Per aconseguir-ho s'han marcat uns objectius:

- Identificar els canvis socials que hi ha hagut en els darreres dècades, concretar com l'educació ha de donar resposta a aquests i exposar quin és el procés de presa de decisions des que s'identifiquen les competències en el marc legal fins que es traslladen a les aules.
- Analitzar quines són les pràctiques educatives implementades que donen resposta als canvis socials ocorreguts les últimes dècades i indagar què condiciona que les competències s'incorporin o no a les seves pràctiques educatives.

Per tal que el present treball pugui generar millores, es recolza en tres de les funcions de l'orientador educatiu en els centres. Això dóna viabilitat a la següent recerca, ja que com a professionals d'aquesta especialització hi podem tenir incidència. A continuació es presenten les funcions definides pel departament d'ensenyament sobre les quals es sustenta el treball:

En primer lloc el departament d'ensenyament descriu com una de les funcions dels orientadors educatius, en relació als alumnes, la següent tasca: "Coordinació del procés d'avaluació psicopedagògica en col·laboració amb l'assessor o assessora psicopedagògica de l'EAP. L'avaluació psicopedagògica és un procés que s'inicia a partir d'una demanda o necessitat educativa d'un alumne o grup d'alumnes que es duu a terme en col·laboració amb els docents i altres agents educatius implicats. Té per finalitat identificar els condicionants de l'aprenentatge dels alumnes i del context i orientar la presa de decisions sobre la resposta educativa que més afavoreixi el desenvolupament personal i d'aprenentatge de l'alumne. Així, per fer una avaluació psicopedagògica cal fer una recollida i valoració de la informació de tots els aspectes que poden condicionar el procés d'ensenyament i aprenentatge, tant pel que fa a l'alumne implicat (aspectes cognitius, emocionals i relacionals), com als contextos educatius (aula, centre, família i entorn). Aquest procés ha d'acabar sempre en una proposta d'orientacions per millorar la resposta educativa."

En segon lloc, el treball es recolza en la següent tasca de l'orientador educatiu en relació

a la comunitat educativa. Donant suport tècnic a l'equip docent:

L'orientador educatiu treballa en: la “Col·laboració en la planificació de les estratègies organitzatives de centre per atendre les necessitats educatives dels alumnes, que garanteixin la participació dels alumnes en les activitats d'aula i en l'entorn escolar ordinari. En casos específics, amb la col·laboració dels professionals de l'EAP.”

En tercer lloc, amb una funció també en relació la comunitat educativa, però de suport tècnic a l'equip directiu del centre:

L'orientador educatiu forma part de la “Participació en l'elaboració, aplicació, avaluació i actualització del projecte educatiu en relació amb l'orientació educativa i mesures d'atenció a les necessitats educatives dels alumnes.”

L'impacte que té la finalitat i els objectius, presentats al inici, en les tasques dels orientadors educatius justifiquen la importància del treball següent.

A més a més, és en el context de les pràctiques del màster on es va poder observar dos aspectes rellevants en aquest sentit:

Per una banda, que en determinades situacions les pràctiques educatives del centre no s'ajustaven als objectius que pretén assolir l'etapa de l'educació secundària obligatòria. El centre en qüestió és un institut públic, amb més de 165 anys d'experiència acumulada, i que, tal i com exposa a la pàgina web de l'ajuntament de la ciutat, considera que els seus objectius són “donar una formació humana i intel·lectual a tot l'alumnat, on tingui cabuda el tractament a la diversitat en el sentit ampli d'impulsar les capacitats individuals de l'alumnat en la perspectiva de l'excel·lència.” (Pàgina web de l'Ajuntament de Girona).

Per altra banda, que aquestes pràctiques no s'ajustaven a les característiques principals dels adolescents actuals. El començament de l'adolescència, segons Perinat (2009), se situa als 11-12 anys i cap als 18 arriba al seu final. Segons el mateix autor, el desenvolupament de l'adolescència posseeix tres característiques fonamentals: acceleració del ritme (velocitat) dels canvis tant físics com psicològics, aquests canvis que es produeixen afecten el conjunt de l'organisme i de la persona, i, per últim, les diferències interindividuais i intraindividuals i la seva amplitud s'expressen molt clarament en la maduració puberal.

És per aquests motius que la present investigació neix de la voluntat d'identificar canvis que generin millores a l'hora d'adequar les pràctiques educatives docents al context social actual i a les característiques dels adolescents. Aquesta adequació pretén afavorir al compliment dels objectius generals de l'etapa definits pel departament d'ensenyament en relació a l'educació secundària obligatòria. Per tal d'aconseguir aquests objectius és important destacar que és imprescindible la tasca docent es dugui a terme mitjançant el treball a través de competències.

En el transcurs d'aquest treball no es pretén generar diferències entre competències i coneixement. És per això que no es vol caure en diferenciar “què” i “com” ensenyar, ja que, tal i com Perrenoud (2012, p.73) destaca:

“El verdadero problema, el único que debe ser discutido seriamente es el de la cantidad de saberes que la escuela puede enseñar durante la escolaridad obligatoria [...] abrir una discusión de esta naturaleza basta para tomar conciencia que oponer competencias y conocimientos es absurdo”.

En el següent apartat s'exposarà la fonamentació teòrica. Aquesta aportarà, per una banda, la identificació dels canvis socials ocorreguts en les últimes dècades i com l'educació ha d'incloure pràctiques per tal de treballar-hi. Per altra banda, quin és el marc legal, de general a específic, per tal d'incorporar activitats que s'adaptin a aquests canvis. Posteriorment, es presentarà la metodologia duta a terme per, a continuació, exposar els resultats obtinguts a les entrevistes. En últim lloc, es presentaran les conclusions del treball acompanyades de les limitacions i futures línies d'investigació.

2. Marc Teòric i legal en relació amb la temàtica

2.1 Què té sentit ensenyar actualment?

En primer lloc cal entendre la funció educativa en la societat actual. Per fer-ho és necessari descriure els trets decisius que la caracteritzen. Això ens permetrà entendre després els reptes de l'activitat escolar. Aquests, poden estar promoguts degut a interessos de determinats tipus, com és el cas de la *teoria del capital humà* dels anys cinquanta i seixanta o poden aparèixer a causa de canvis socials. Des dels anys seixanta podem apreciar canvis socials a escala mundial pels quals el sistema educatiu pot no trobar-se preparat. Amb la voluntat d'acostar aquests canvis a la docència, a continuació s'exposaran quines són aquestes respostes educatives de la mà de diversos autors.

2.1.1 Organització significativa i rellevant de la informació, treballar amb absència de barreres temporals i espacials, cerca de la veritat, aprofundiment i esperit crític, comprensió de l'economia de mercat i tradicions.

Pérez Gómez (2001, p. 221-231) en fa un repàs:

A) La saturació d'informació, dades i fragments interessats en aspectes diferents, distants i llunyans en l'espai/temps. Això caracteritza les societats industrials en les quals viuen els joves que assisteixen als instituts actuals. No es tracta d'un dèficit d'informació i dades sinó d'organització significativa i rellevant de les informacions fragmentades i esbiaixades que reben en els seus espontanis contactes amb els mitjans de comunicació.

B) La revolució electrònica ha obert les portes a una nova forma de ciutat, de configuració de l'espai i del temps, de les relacions econòmiques, socials, polítiques i culturals i per tant a un nou tipus de ciutadà amb nous hàbits, interessos, formes de pensar i sentir, una forma de vida presidida pels intercanvis a distància, per la supressió de barreres temporals i espacials. S'obre un món insospitat d'intercanvis per la immediatesa en la transmissió d'informacions.

C) La vida en la societat de la informació té conseqüències en la forma de ser ciutadans. Aquestes tenen tres classes d'efectes:

- Alteren l'estructura d'interessos (coses en les quals pensem).
- Canvien el caràcter dels símbols (les coses amb les quals pensem).
- Modifiquen la naturalesa de la comunitat (el context en el qual es desenvolupen els pensaments).

Instantaneïtat, espectacularització, fragmentació, simplificació, mundialització i mercantilització són els principals segells d'una informació estructuralment incapaç de distingir la veritat de la mentida. (Chomsky, 1995, citat per Pérez Gómez, 2001).

D) La saturació d'informació produeix dos efectes: la sobre informació i la desinformació. L'estudiant no pot processar tal quantitat d'informació que rep i en conseqüència s'emplena de sorolls, d'elements aïllats, que no poden ser integrats en esquemes de pensament per tal de comprendre millor la realitat i l'actuació sobre ella. Com que al mateix temps s'ha d'afrontar un context cada dia més complex, com a conseqüència de l'augment d'informació que circula, és fàcil comprendre la seva tendència a submergir-se en la perplexitat i a deixar-se seduir pel que, encara que no comprès, se li presenti com a atractiu.

E) És important ressaltar que al servei de l'economia de mercat que domina els mitjans de comunicació de masses, la informació es converteix en publicitat comercial i en propaganda política.

F) La riquesa i diversitat d'ofertes i plantejament culturals que caracteritzen la societat postmoderna, a la vegada que pot alliberar a l'individu de les imposicions locals, desemboca en la incertesa, la inseguretat dels ciutadans, que han perdut els seus ancoratges tradicionals sense visualitzar de moment les noves pautes d'identitat individual i col·lectiva.

Per tal de concretar la resposta educativa que es pot donar a aquests canvis, el mateix autor descriu: “El proceso educativo debe suponer una apuesta por el desarrollo autónomo del individuo, ofreciendo la oportunidad de que cada individuo construya de forma crítica, cuestionando e interrogando el valor antropológico de los influjos que ha recibido en su etapa de socialización, sus propias maneras de sentir, de pensar y de actuar. [...] Para acercarse a este propósito, la intervención en la aula debe partir de los significados que realment fluyen en el grupo de clase, de lo significados que los alumnos

traen a sus intercambios académicos desde su experiencia cotidiana anterior y paralela a la escuela, y de los significados que generan como consecuencia de sus vivencias en la institución escolar, compartiendo experiencias de aprendizaje en contacto en el conocimiento crítico. Con este propósito, el objetivo central en la escuela obligatoria contemporánea no puede ser ni la mera transmisión de informaciones ni siquiera provocar el aprendizaje de las disciplinas, sino su utilización como herramientas privilegiadas para que los individuos reconstruyan progresivamente y de forma reflexiva sus modos espontáneos de pensar y vivir su cultura experiencial". (Pérez Gómez, 2001, p.225).

A continuació s'exposen de manera resumida els canvis descrits anteriorment i les respostes educatives principals que l'educació ha de proporcionar actualment.

Taula 1. Trets decisius de la configuració cultural i social d'aquesta societat i respostes educatives.	
<p>Saturació d'informació</p> <p>↓</p> <p>Ensenyar l'organització significativa i rellevant d'aquesta</p>	<p>Revolució electrònica</p> <p>↓</p> <p>Ensenyar a viure en aquest món sense barreres temporals i espacials</p>
<p>Conseqüències de la vida en la societat de la informació</p> <p>↓</p> <p>Potenciar la cerca de la veritat</p>	<p>Sobre informació i desinformació</p> <p>↓</p> <p>Potenciar l'esperit crític per no caure en la perplexitat i seduït per la presentació atractiva.</p>
<p>Economia de mercat</p> <p>↓</p> <p>Promoure la voluntat de comprendre el funcionament d'aquesta economia.</p>	<p>Inseguretats ciutadanes respecte ancoratges</p> <p>↓</p> <p>Potenciar tradicions locals, valors, institucions, mestissatges físic, moral i intel·lectual</p>

2.1.2. Comprendre diversitat d'interessos, valors ètics culturals i referents, aprendre a aprendre i habilitats de relació, adaptabilitat i capacitat de presa de decisió.

Beck (1998, citat per Rué, 2002) exposa conceptualitzacions per concebre la realitat i a partir d'aquí tenir en compte pràctiques educatives que hi donin resposta.

A) Globalització: Definida com: processos en virtut dels quals els estats nacionals sobirans es barregen i imbriquen mitjançant actors transnacionals les seves respectives probabilitats de poder, orientacions, identitats i entramats variats. Això implica la perceptible pèrdua de fronteres, de les dimensions de l'economia, la informació, l'ecologia, la tècnica, els conflictes transculturals i la societat civil, això modifica la vida quotidiana i força a

adaptar-se i respondre. Aquest canvi esquartera l'homogeneïtat interna de les cultures nacionals, transmeses, des del moment en què es fundaren estats, pel sistema educatiu nacional. És així com totes les pràctiques socials regulades, racionalitzades i etiquetades des d'un punt de vista nacional, ara es veuen sotmeses a revisió. Poder atendre a la diversitat d'interessos personals i de grups, serà un element de fons que caracteritzarà la nova demanda educativa, la qual es contraposa a l'oferta única.

B) Interculturalitat és una altra conceptualització per percebre la realitat. Aquesta aporta una complexitat cultural, de la seva pròpia composició, i de les interdependències que es donen entre tot tipus d'agents i subjectes. És per això que certs valors ètics culturals i molts dels referents implícits en els quals es basava la transmissió del conjunt de la selecció cultural escolar convencional hauran de ser revisats per adaptar-se a la nova situació.

C) Accés lliure a la informació: Tal com exposava Pérez Gómez (2001), Beck (1998) coincideix amb la mateixa característica. El lliure accés a la informació depèn únicament de l'albir del subjecte i es fa d'una manera deslocalitzada. És a dir, s'accedeix a una informació que pot ser originada en un altre lloc i per tant, no compartir valors, referències amb aquest. El terme que dona lloc a aquest fenomen és el de "*societat de l'accés*" (Rifkin, 2000, citat per Rué, 2002). L'escola, en conseqüència, veu alterats els seus fonaments transmissors: localització de la informació en el programa oficial i accés a la mateixa regulat pel docent. És per aquest motiu que, segons l'autor, pren especial importància la competència *d'aprendre a aprendre*.

D) El mateix autor hi afegeix la cooperació en el treball respecte a la producció. Amb això fa referència a l'accent que la nova economia fa en el valor de la creació, compartir la informació i la deliberació en la producció de béns i serveis per sobre del saber expert individualitzat. Això suposa noves competències que es troben a l'alça en el camp de la demanda formativa. Entre d'altres:

- Saber treballar en ambients que es troben en ràpida transformació.
- Saber treballar en situacions a partir de regles auto elaborades, en comptes de seguint normes preestablertes.
- Saber treballar en equips per projectes.
- Desenvolupar habilitats de relació i comunicació interpersonal, de negociació i de treball en equip.
- Relacionar-se en un sentit democràtic, a partir del raonament, dels arguments i

del convenciment.

Taula 2. Canvis socials i noves demandes formatives.	
<p>Globalització</p> <p>Poder atendre a la diversitat d'interessos personals i de grups</p>	<p>Interculturalitat</p> <p>Revisió de valors ètic culturals i referents implícits en la transmissió.</p>
<p>Accés lliure a la informació</p> <p>Especial importància a "aprendre a aprendre".</p>	<p>Cooperació en el treball</p> <p>Habilitats de relació, adaptabilitat i capacitat de presa de decisió</p>

2.1.3. Construcció de coneixement útil, capacitat de diàleg i reflexió, potenciar acords entre societat i escola, autonomia i auto coneixement, alfabetització funcional.

Besalú (2010, p. 18) pretén: "Reconduir el debat públic sobre l'educació a Catalunya cap a uns paràmetres més sòlids i contrastats, més científics, i fer avinent que la consciència certa que tenim problemes no ens ha pas de conduir al derrotisme i a la passivitat perplexa, sinó a l'acció esperançada per detectar els vertaders problemes (i dissoldre els que en realitat no ho són) i per afrontar els autèntics reptes que una societat oberta, plural, lliure i que voldríem desacomplexada com la catalana planteja als educadors. A continuació s'exposarà, en primer lloc, condicions socials que tenen un clar efecte en l'educació actual; en segon lloc, exposa idees que poden col·laborar a encaminar l'educació a fonamentar-se sobre bases sòlides.

La postmodernitat fa referència a les condicions socials del present que emmarquen la vida de les persones. És per això que referir-se a la condició postmoderna, equivaldria a parlar de l'era de la informació o a la societat post industrial. Hargreaves (1996, citat a Besalú, 2010) dibuixa set dimensions per tal de fer visible les conseqüències que es pot derivar per a l'educació:

A) La flexibilitat de la vida econòmica i complexitat tecnològica, que estimulen la diversitat, l'adaptabilitat, l'autonomia, però també la segregació, la precarització i l'exclusió.

B) La crisi dels Estats-nació i la creació d'estructures supranacionals, amb una incidència clara sobre els currículums que poden optar tant per la interculturalitat com per un retorn al passat i un reforçament de les identitats tradicionals.

C) La incertesa moral i científica, que debilita les certeses a propòsit de què s'ha d'ensenyar i aprendre, dels mètodes i recursos més adients per promoure l'aprenentatge i de les mateixes finalitats de l'educació.

D) Les noves formes organitzatives, flexibles, adaptables, creatives, orientades a resoldre els problemes, entre d'altres, tot al contrari de les organitzacions tradicionals, essencialment burocràtiques, estables i balcanitzades.

E) La dificultat d'esdevenir subjecte, de construir identitats sòlides en un món amb múltiples referents, sense ancoratges morals segurs, que pot portar cap a personalitats autònomes i lliures o bé des responsabilitzades i indiferents.

F) La sofisticació tecnològica i la complexitat, que creen móns d'aparences i d'imatges virtuals, en contrast amb la realitat de les persones, amb l'autenticitat de les relacions interpersonals, amb el valor afegit de l'experiència.

G) La postmodernitat ha fet irrellevants les distàncies espacials i temporals (hi ha promogut un cert universalisme i presentisme), però els espais estan carregats de significat i el valor de present no pot ocultar la memòria del passat, ni obstruir els projectes de futur.

Taula 3. Dimensions de les conseqüències de la condició post moderna que es poden derivar en l'educació. Font: *Profesorado, cultura y postmodernidad* (Hargreaves, 1996, citat per Besalú, 2010).

- Flexibilitat de la vida econòmica i complexitat tecnològica
- Crisi de l'estat-nació
- Incertesa moral i científica
- Noves formes organitzatives
- Dificultat de construir identitat sòlides
- Sofisticació tecnològica
- Irrellevància de distàncies espacials i temporals

El mateix Besalú (2010), exposa 6 idees que poden col·laborar a encaminar l'educació a fonamentar-se sobre bases i a innovar en relació a la societat actual:

A) Un espai i un temps al diàleg i la reflexió: En els pròxims anys l'educació serà aquell ambient de tranquil·litat i serenor que ens permetrà actuar sense presses, al ritme que marquem i vulguem nosaltres. L'espai / temps educatius seran uns moments per convertir allò que no és sinó una massa informe, fragmentada i desconeguda en coneixement útil. Serà un espai per compartir, una ocasió per dialogar amb altres persones, totes amb el seu cúmul de vivències i experiències, discutir i polir seguretats, afermar convenciments, penetrar en arguments dels altres.

B) Un pacte de ferro entre escola i societat: L'èxit de l'educació passarà per un pacte de ferro entre totes les entitats intencionalment educatives, que podríem reduir fonamentalment a quatre: escola, família, ajuntaments i associacions. Per tal que això succeeixi caldrà complicitat i acords manifestos entre les quatre instàncies. El motiu principal és que avui les coses de l'educació ja no estan parcel·lades. Ja que, entre d'altres, refiem a tota mena d'associacions per a l'educació des fills, s'aprèn un munt de coses al marge dels mestres.

C) Les intel·ligències múltiples: Hem descobert que hi ha moltes maneres de ser intel·ligent (intel·ligència emocional, manual, física, musical, etc.). L'educació integral, de

tota la persona, amb més força i legitimitat que mai. Howard Gardner (1983) en defineix 8: La visual-espacial, naturalista, lògico-matemàtica, lingüística, musical, cinètico-corporal, intrapersonal, interpersonal.

D) Llegir i escriure, parlar i escoltar: Llegir i escriure seguirà essent una tasca ineludible i fonamental de l'educació. "Les paraules, llegides o escrites, sentides o dites, són la via per penetrar la cultura i per ser penetrats per la cultura; són el camí per accedir al passat, però també al present que no podem experimentar directament; són, en fi, l'instrument per veure-hi més enllà de l'evidència i l'envoltori, per descobrir l'interior de les persones i de les coses, per elaborar explicacions i sentiments, per resoldre problemes i situacions aparentment irresolubles" (Besalú, 2010, p. 75).

E) El retorn de l'autoritat: Les persones no només neixen i es desenvolupen físicament i intel·lectualment, sinó que la maduresa afectiva i moral és un procés llarg i complex, necessita l'estímul, l'ajut i el seguiment dels adults i que es produeix no pas gratuïtament i sense esforç, sinó que és una conquesta progressiva des de la dependència més gran a l'autonomia pròpia de les persones adultes. Tant pares com educadors tenim responsabilitat d'acompanyar-los en aquest procés.

F) Alfabetitzar: Si bé a Occident hem assolit pràcticament la fita de l'alfabetització universal, l'alfabetització inclou també aquells que, tot i haver après de lletra, no en fa cap ús, són els analfabets funcionals. En aquest sentit ampli, l'alfabetització funcional és també un repte de futur.

Taula 4: Idees que poden col·laborar a encaminar l'educació a educar sobre bases sòlides. Font: *Paratges incerts, camins fressats* (Besalú, 2010).

- Convertir allò que no és sinó una massa informe, fragmentada i desconeguda en coneixement útil, dialogar, compartir vivències, discutir, polir seguretats, afermar convenciments, etc.
- Complicitat i acords manifestos entre: escola, família, ajuntaments i associacions.
- Educació integral, entendre la persona de manera integral (intel·ligències múltiples).
- Potenciar llegir, escriure, parlar i entendre.
- Col·laborar en el desenvolupament moral i intel·lectual dels alumnes, potenciant l'autonomia d'aquests.
- Alfabetització funcional.

2.2. De competències generals a decisió docent

Si bé en el bloc anterior s'han exposat els canvis socials ocorreguts en les últimes dècades i com l'educació actual ha de crear activitats educatives per tal d'adaptar-s'hi, a continuació s'exposa el marc legal, de general a específic. Aquest impulsa i recolza la decisió docent a crear contextos per tal d'afavorir la construcció d'un aprenentatge que permeti una millor preparació dels nostres alumnes pel context actual.

2.2.1. Competències generals

Sembla doncs que existeix un acord generalitzat que l'educació ha de contribuir al ple desenvolupament de la personalitat en tots els àmbits de la vida. Així doncs, tal com diu Zabala (2007) sabem que la finalitat de l'escola, el sistema escolar, ha d'estar dirigit al desenvolupament de totes aquelles competències de l'ésser humà necessàries per donar resposta als problemes que la vida li portarà, ara bé, cal una delimitació de responsabilitats en funció dels mitjans dels quals es disposi i les possibilitats reals.

Així doncs, és necessari identificar les competències generals que defineixen la formació de la persona:

- Segons l'article 26.2 de la Declaració Universal dels drets Humans del 10 de desembre del 1948: “L'educació tendrà al ple desenvolupament de la personalitat humana i a l'enfortiment del respecte als drets humans i a les llibertats fonamentals; promourà la comprensió, la tolerància i l'amistat entre totes les nacions i grups ètnics o religiosos, i fomentarà les activitats de les Nacions Unides per al manteniment de la pau”.
- L'article 27.1 de la constitució espanyola del 1978 declara que: “ La educación tendrá por objeto el pleno desarrollo de la personalidad humana en el respeto a los principios democráticos de convivencia y a los derechos y libertades fundamentales”.
- L'informe Delors (informe per a l'UNESCO elaborat per la Comissió Internacional sobre Educació pel segle XXI) estableix quatre pilars fonamentals per l'educació: Saber conèixer, saber fer, saber ser i saber conviure.

2.2.2. Dimensions

Les competències generals descrites corresponen a la idea de formació integral, però han de ser traslladades a realitats més concretes. Zabala (2007, p. 90). aporta una visió generadora de concreció.

“Si entendemos que la formación de todos los ciudadanos y ciudadanas debe estar encaminada a que sean competentes para dar respuesta a los problemas que les planteará una vida comprometida en la mejora de la sociedad y de ellos mismos, las competencias que deberán éstos aprender podrán desarrollarse en las siguientes dimensiones”.

Així doncs, el primer pas per a fer-ho és seguir les dimensions definides per Zabala (2007):

A) Social: En la dimensió social la persona ha de ser competent per participar activament en la transformació de la societat, és a dir, comprendre-la, valorar-la i intervenir en ella de manera crítica i responsable, amb l'objectiu que sigui cada cop més justa, solidària i democràtica.

B) Interpersonal: L'individu haurà de ser competent per relacionar-se, comunicar-se i viure positivament amb els altres, cooperant i participant en totes les activitats humanes des de la comprensió, la tolerància i la solidaritat.

C) Personal: L'individu haurà de ser competent per exercir de manera responsable i crítica l'autonomia, la cooperació, creativitat i la llibertat, mitjançant el coneixement i comprensió de si mateix, de la societat i la naturalesa on viu.

D) Professional: L'individu haurà de ser competent per exercir una tasca professional adequada a les seves capacitats, a partir dels coneixements i de les habilitats específiques de la professió, de forma responsable, flexible i rigorosa, de manera que se li permeti satisfer les seves motivacions i expectatives de desenvolupament professional i personal.

2.2.3. Ordenació dels ensenyament d'educació secundària

Tant els objectius presentats anteriorment com les dimensions descrites es veuen reflectides en el currículum. El decret 187/2015, de 25 d'agost, (p.3) d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria exposa: "L'educació secundària obligatòria ha de contribuir al desenvolupament de les habilitats i les competències que permetin als alumnes:

a) Assumir amb responsabilitat els seus deures i exercir els seus drets respecte als altres, entendre el valor del diàleg, de la cooperació, de la solidaritat, del respecte als drets humans com a valors bàsics per a una ciutadania democràtica.

b) Desenvolupar i consolidar hàbits d'estudi, de treball individual i cooperatiu i de disciplina com a base indispensable per a un aprenentatge responsable i eficaç per aconseguir un desenvolupament personal equilibrat.

c) Valorar i respectar la diferència de sexes i la igualtat de drets i oportunitats entre ells. Rebutjar els estereotips que suposin discriminació entre homes i dones.

d) Enfortir les capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i amb la relació amb els altres, i rebutjar la violència, els prejudicis de qualsevol tipus, els comportaments sexistes i resoldre els conflictes pacíficament.

- e) Desenvolupar l'esperit emprenedor i la confiança en si mateix, el sentit crític, la iniciativa personal i la capacitat per aprendre a aprendre, planificar, prendre decisions i assumir responsabilitats.
- f) Conèixer, valorar i respectar els valors bàsics i la manera de viure de la pròpia cultura i d'altres cultures en un marc de valors compartits, fomentant l'educació intercultural, la participació en el teixit associatiu del país, i respectar-ne el patrimoni artístic i cultural.
- g) Identificar com a pròpies les característiques històriques, culturals, geogràfiques i socials de la societat catalana, i progressar en el sentiment de pertinença al país.
- h) Adquirir unes bones habilitats comunicatives: una expressió i comprensió orals, una expressió escrita i una comprensió lectora correctes en llengua catalana, en llengua castellana i, en el seu cas, en aranès; i consolidar hàbits de lectura i comunicació empàtica, així com el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura.
- i) Comprendre i expressar-se de manera apropiada en una o més llengües estrangeres.
- j) Desenvolupar habilitats per a l'anàlisi crítica de la informació, en diferents suports, mitjançant instruments digitals i d'altres, per transformar la informació en coneixement propi, i comunicar-lo a través de diferents canals i formats.
- k) Comprendre que el coneixement científic és un saber integrat que s'estructura en diverses disciplines, i conèixer i aplicar els mètodes de la ciència per identificar els problemes propis de cada àmbit per a la seva resolució i presa de decisions.
- l) Gaudir i respectar la creació artística, comprendre els llenguatges de les diferents manifestacions artístiques i utilitzar diversos mitjans d'expressió i representació.
- m) Valorar críticament els hàbits socials relacionats amb la salut, el consum i el medi ambient, i contribuir a la seva conservació i millora.
- n) Conèixer i acceptar el funcionament del propi cos i el dels altres, respectar les diferències, afermar els hàbits de salut i incorporar la pràctica de l'activitat física i l'esport a la vida quotidiana per afavorir el desenvolupament personal i social.
- o) Conèixer i valorar la dimensió humana de la sexualitat en tota la seva diversitat i preservar el dret a la igualtat i a la no-discriminació per raó d'orientació sexual.
- p) Valorar la necessitat de l'ús segur i responsable de les tecnologies digitals, tenint cura de gestionar la pròpia identitat digital i el respecte a la dels altres.”

A més a més, el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria 2016-2017 presenta que, de manera transversal, els àmbits personal i social també han de ser desenvolupats. És a dir, aquests àmbits han d'aparèixer de manera interdisciplinària en diferents matèries. Aquest mateix document dóna especial èmfasi als processos metacognitius dels alumnes. A la responsabilitat, a l'autoconeixement, l'autoestima, al desenvolupament d'actituds positives, actives i emprenedores en tots els àmbits de la seva vida.

L'objectiu de l'ensenyament segons el currículum de present any, exposa que aquests àmbits han de “contribuir a la construcció de la identitat personal, social i ciutadana de cada alumne, fomentant la pertinença a la societat catalana, els processos de compromís social i cívic per tal de fer possible que en el futur puguin contribuir a la millora social com a ciutadans de ple dret amb responsabilitats compartides.”

El currículum destaca les competències bàsiques com a l'eix del procés educatiu. Ja que són aquestes les que ajuden al fet que els nois i noies adquireixin les eines necessàries per entendre el món i esdevinguin persones capaces d'intervenir activament i crítica en la societat (plural, diversa i en canvi). En destaca 8, les quals al seu torn les bàsiques es diferencien en els dos següents grups.

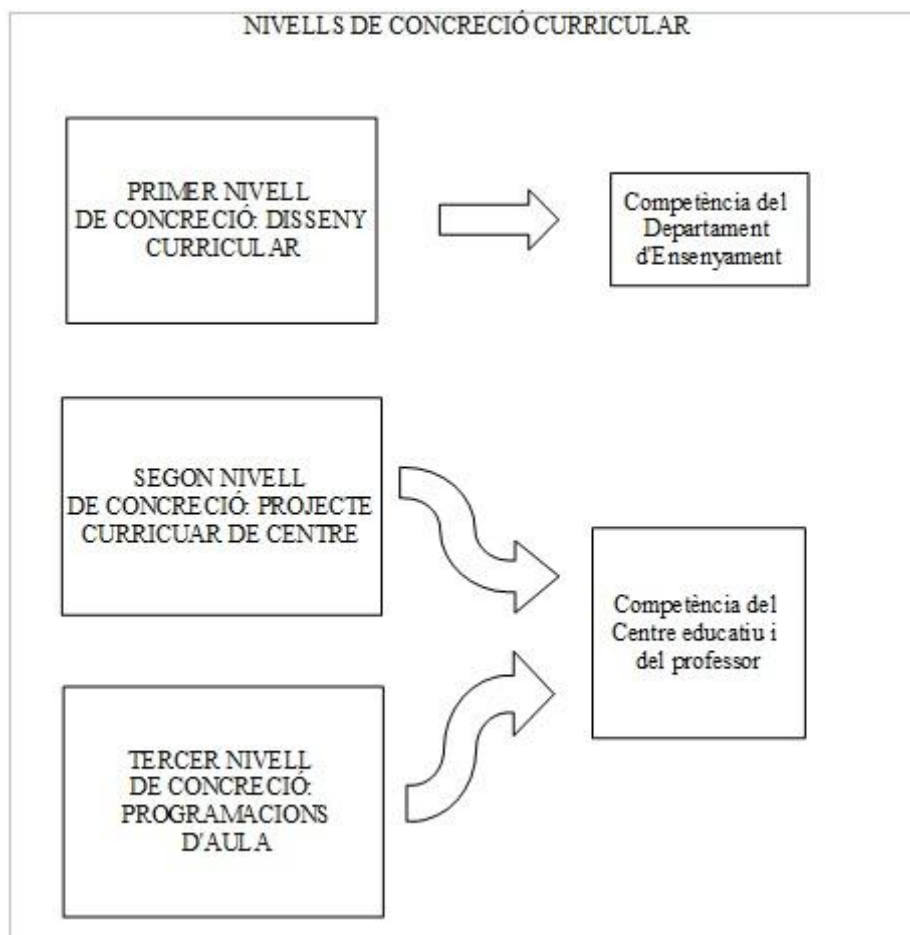
Taula 5: Competències bàsiques. Font: Currículum educació secundària obligatòria. Generalitat de Catalunya. Departament d'educació p.7

Competències transversals		Competències específiques centrades a conviure i habitar el món
Competències comunicatives	1. Competència comunicativa lingüística i audiovisual	7. Competència en el coneixement i la interacció amb el món físic 8. Competència social i ciutadana
	2. Competències artística i cultural	
Competències metodològiques	3. Tractament de la informació i competència digital	
	4. Competència matemàtica	
	5. Competència d'aprendre a aprendre	
Competències personals	6. Competència d'autonomia i iniciativa personal	

2.2.4. Tres nivells de concreció

Seguint el mateix decret 187/2015 (p.2). “El centre docent és l'àmbit on es desenvolupa, aplica i completa el currículum i és on se n'evidencia l'eficàcia, la coherència i la utilitat. És en l'aplicació del currículum, en cada centre i en cada aula, on s'ha de concretar la flexibilitat i l'autonomia curricular, en funció de les característiques dels grups de nois i noies, de l'equip docent que és el responsable de la seva aplicació, de les característiques del centre i de l'entorn social i territorial on està ubicat”. Per dur a terme aquest procés de concreció Coll, (1991) proposa tres nivells de concreció del disseny curricular:

- Primer nivell de concreció: És competència de l'administració educativa. Definir els objectius generals de cada etapa, en àrees i els objectius i continguts generals de cada una de les àrees curriculars que configuren aquestes etapes.
- Segon nivell de concreció: Competència dels equips educatius de centre. Implica la contextualització dels objectius i continguts plantejats, la seqüenciació i organització en els diferents cicles de cada etapa i la definició global de les opcions metodològiques i els criteris d'avaluació. Es coneix com el Projecte Curricular de Centre (PCC).
- Tercer nivell de concreció: Competència de cada professor. Consisteix en la planificació d'activitats que concretin els objectius i continguts específics, juntament amb les activitats d'ensenyament i avaluació, per a cada grup classe d'un nivell educatiu concret i que conformi les Programacions d'Aula. Aquesta programació es pot elaborar conjuntament amb altres companys de nivell o cicle.

Taula 6: Tres Nivells de concreció. Font: Psicología y currículum (Coll, 1991)

2.2.5. Projecte Educatiu de Centre (PEC)

Tenint en compte el segon nivell de concreció de Coll (1991), el projecte educatiu de centre també té especial importància en la tasca educativa docent. El mateix decret 187/2015 (p.11) a l'article 22 (Projecte educatiu i autonomia pedagògica) especifica:

“El projecte educatiu de centre és la màxima expressió de l'autonomia i està orientat a afavorir la qualitat i l'excel·lència en un context d'equitat i la continuïtat formativa de l'alumne. Ha de preveure els aspectes essencials amb relació a l'aplicació dels criteris d'organització pedagògica, les prioritats i els plantejaments educatius, els criteris d'inclusió educativa, els recursos disponibles, la concreció i el desenvolupament dels currículums, l'orientació educativa i les mesures d'atenció a la diversitat de l'alumnat, i el projecte lingüístic, que s'ha de concretar a partir de la realitat sociolingüística de l'entorn i d'acord amb el règim lingüístic.”

2.2.6. Decisió del docent

Tenint en compte el tercer nivell de concreció curricular de Coll (1991), arribem a la decisió del docent a l'hora d'elaborar programacions d'aula. Tal com exposa Rué, (2002, p. 47). “Debemos asumir como principio de realidad que ni las regulaciones legales o administrativas, ni las reelaboraciones sucesivas de nuevos materiales curriculares, ni las técnicas de planificación, ni la extensión de la formación docente eliminarán, por sí mismas, las sucesivas contradicciones que todo profesional o equipo de profesionales tienen que afrontar necesariamente en su práctica”. Això fa que els professors, entre d'altres professionals, hagin de tenir més capacitat a l'hora de prendre decisions, aquestes, més d'acord amb les necessitats dels estudiants i les realitats que aquests afronten. El present treball segueix el pensament d'autors com Rué, (2002) que tot i considerar que l'administració educativa desenvolupa una cultura normativa i reglamentista, tant el professor individual com en equip encara tenen espai per prendre decisions de manera autònoma. Per aquest motiu aquest treball exposarà a continuació aspectes immersos en el procés de deliberació com a font d'acció docent.

Segons el mateix autor, les recomanacions bàsiques que faciliten la deliberació del docent són:

- Explicitar els propis valors educatius
- Analitzar una realitat determinada en termes ètics, fundacionals i tècnics.
- Deliberar des dels valors i/o les diverses opcions de desenvolupament possibles.
- Escollir i desenvolupar el propi treball des d'un eix reconegut que pot argumentar i ser rellevant des dels respectius punts de vista.
- Regular i rectificar les opcions adoptades en el transcurs del procés que sigui, quan es cregui oportú.
- Diversificar activitats, procediments, recursos i situacions didàctiques, sempre que sigui necessari per mantenir al grup en la perspectiva escollida.
- Avaluar a posteriori i analitzar els resultats que s'obtenen en relació als valors i opcions adoptades en l'inici del procés.

Tal com destaca Zabala (2007), les competències no poden ser ensenyades, sinó que només poden ser desenvolupades. Al tenir present que s'educa amb una finalitat que no és immediata, sinó que l'objectiu és que pugui ser utilitat quan convingui. La selecció,

presentació i organització dels continguts es durà a terme seguint la potencialitat per donar resposta a situacions i necessitats reals. Com a docent, a l'hora d'incloure les competències, és important buscar estratègies d'ensenyament que situïn en el seu objecte d'estudi si es donen resposta satisfactòria a situacions reals i per tant complexos.

Segons el mateix autor idees que ens permeten determinar les característiques essencials de l'ensenyament de les competències són:

- Significativitat.
- La complexitat de la situació en la qual s'ha d'utilitzar.
- El seu caràcter procedimental.
- Estar constituïda per una combinació integrada de components que s'aprenen de forma funcional i de forma diversa.

2.3. Confluències

Per una banda s'han mostrat què consideren tres autors què té sentit ensenyar actualment i per altra quines són les bases legals i els processos que permeten acostar aquestes competències a les aules. Per tal de fer un breu resum de quins són els aspectes més importants destacats i com aquests apareixen en competències bàsiques descrites pel departament d'ensenyament es presenta la següent taula:

Taula 7: Confluències entre què té sentit ensenyar i competències bàsiques.

Què té sentit ensenyar?	Competències bàsiques
Potenciar l'organització significativa i rellevant de la informació (presentada fragmentada, desconeguda i en forma de massa informe) per tal de que sigui coneixement útil.	3.Tractament de la informació i competència digital. 5.Aprendre a aprendre
Aprofundir en la cerca de la veritat enfront de la percepció de veritat formada per emocions i creences personals.	3. Tractament de la informació i competències digital 5. Aprendre a aprendre 7. Coneixement i interacció amb el món físic.
Promoure la voluntat de comprendre el funcionament de l'economia de mercat	5. Aprendre a aprendre 7. Coneixement i interacció amb el món físic. 8. Social i ciutadana

Ensenyar a viure en aquest món amb menys barreres temporals i espacials	1. Comunicació lingüística i audiovisual 3. Tractament de la informació i competència digital 4. Aprendre a aprendre 5. Autonomia i iniciativa personal 7. Coneixement i interacció amb el món físicament
Potenciar l'esperit crític per tal d'evitar caure en la perplexitat i seduït per la presentació atractiva de la informació	3. Tractament de la informació i competència digital 4. Aprendre a aprendre 7. Coneixement i interacció amb el món físicament 8. Social i ciutadana
Potenciar tradicions locals, valors ètic culturals, referents implícits en la transmissió, institucions, mestissatge físic, moral i intel·lectual	2. Artístic i ciutadana 7. Coneixement i interacció amb el món físicament 8. Social i ciutadana
Comprendre la diversitat d'interessos personals i de grup dins un món globalitzat.	1. Comunicativa lingüística i audiovisual 2. Artística i cultural 7. Coneixement i interacció amb el món físic. 8. Social i ciutadana
La presa de consciència del procés d'aprendre a aprendre.	5. Aprendre a aprendre 6. Autonomia i interacció amb el món físic
Cooperació (Habilitats de relació, adaptabilitat i capacitat de presa de decisió)	1. Comunicativa lingüística i audiovisual 2. Artística i cultural 6. Autonomia i iniciativa personalitat 7. Coneixement i interacció amb el món físicament 8. Social i ciutadana
Alfabetització funcional	3. Tractament de la informació i competència digital. 5. Aprendre a aprendre 6. Autonomia i iniciativa personalitat 7. Coneixement i interacció amb el món físic 8. Social i ciutadana
Parlar i entendre (dialogar, compartir vivències, discutir, polir seguretats, afermar conviccions, etc.).	1. Comunicativa lingüística i audiovisual 6. Autonomia i iniciativa personal 7. Coneixement i interacció amb el món físicament 8. Social i ciutadana
Altres recursos: escola, família, ajuntaments i associacions, per tal de crear-hi acords.	6. Autonomia i iniciativa personal 7. Coneixement i interacció amb el món físic 8. Social i ciutadana
Educació integral (intel·ligències múltiples).	1. Comunicativa lingüística i audiovisual 2. Artística i cultural 3. Tractament de la informació i

	competència digital 4. Matemàtica 5. Aprendre a aprendre 6. Autonomia i iniciativa personal 7. Coneixement i interacció amb el món físic 8. Social i ciutadana
Desenvolupament moral i intel·lectual dels alumnes, potenciant l'autonomia.	5. Aprendre a aprendre 6. Autonomia i iniciativa personalitat 7. Social i ciutadana

Fins aquest moment s'ha exposat el marc teòric en relació amb la temàtica descrita, a continuació l'objectiu és presentar el procés mitjançant el qual es comprovarà si aquests aspectes de major importància actual s'inclouen, i com, en pràctiques docents de l'educació secundària obligatòria. En primer lloc es mostrarà la metodologia emprada per tal de recollir i analitzar les dades, per, en segon lloc, exposar els resultats i finalment les conclusions.

3. Metodologia

El present treball segueix un paradigma interpretatiu o qualitatiu, ja que pretén comprendre una realitat dinàmica i diversa mitjançant entrevistes als subjectes investigats, casos múltiples amb característiques diverses. S'ha considerat aquesta metodologia la més adequada ja que permet estudiar un nombre petit de casos i analitzar-los de manera extensiva en tota la seva complexitat. El treball té una finalitat descriptiva: definir quines són les competències més importants per introduir a les aules actualment i veure com aquestes apareixen a les classes dels docents entrevistats. Per aconseguir-ho s'han marcat uns objectius específics:

- Identificar els canvis socials que hi ha hagut en els darreres dècades, concretar com l'educació ha de donar resposta a aquests i exposar quin és el procés de presa de decisions des que s'identifiquen les competències en el marc legal fins que es traslladen a les aules.
- Analitzar quines són les pràctiques educatives implementades que donen resposta als canvis socials ocorreguts les últimes dècades i indagar què condiciona que les competències s'incorporin o no a les seves pràctiques educatives.

Per tal de fer aquesta recerca amb una mostra heterogènia s'ha seleccionat al professorat a partir de tres criteris:

- Àmbit que imparteixen: Partint de les diferenciacions que es fan en el currículum 2016-2017 s'han diferenciat 9 àmbits: Àmbit lingüístic, matemàtic, científicotecnològic, social, artístic, educació física, cultura i valors, atenció a la diversitat.
- Anys d'experiència docent (-10 anys, 10 a 25 anys, +25 anys).
- Formació en relació a l'educació: S'han fet quatre grups. (No, CAP, Màster, Doctorat i formació contínua).

Per tal de recollir dades s'han realitzat entrevistes semi estructurades. Les entrevistes s'han dut a terme entre el mes d'Abril i inici de Maig i han tingut una durada entre 1 i 2 hores. Aquestes entrevistes, a excepció d'una, han estat enregistrades mitjançant un suport d'àudio per tal de poder transcriure els fragments que són presentats en el següent apartat. Es pot trobar el model d'entrevista a l'Annex 1 del treball. L'estructura d'aquesta entrevista està organitzada al voltant de quatre blocs:

- Bloc I. Introducció: permet confirmar que s'entrevistarà a una mostra heterogènia, conèixer determinades característiques del professor, el centre i definir tipologies de docents segons la seva pràctica educativa i uns criteris.
- Bloc II. Objectius de l'educació: conèixer la seva concepció de l'educació.
- Bloc III. Competències: Permetrà comprovar si les 14 competències descrites anteriorment es troben, i com, en les pràctiques professionals dels docents.
- Bloc IV. Marc legal i procés de deliberació: Aquest bloc es centra en com el docent decideix les seves pràctiques educatives (si és una decisió per departament, centre, curs, pròpia, entre d'altres).

La posterior anàlisi de les dades és realitzada qualitativament seguint els 4 blocs, organitzant les respostes dels tres primers en categories. Per tal de definir les següents categories, i amb l'objectiu de trobar resultats més ajustats, s'ha optat per transcriure les parts de les entrevistes que proporcionen la quantitat més gran d'informació en relació al que es demana. Les agrupacions, fetes de manera inductiva, són les següents.

En el Bloc II. S'han seguit 2 categories segons la concepció dels objectius que pretén assolir l'escola secundària obligatòria per part dels docents. Aquesta pot ser:

- Concepció Integral: Docents que tenen en compte un enfocament global amb una clara importància al paper social, al definir quin és l'objectiu que pretén assolir l'escola secundària obligatòria.
- Concepció específica: Docents que limiten l'objectiu de l'educació secundària a uns àmbits concrets fent poca referència al paper social que pretén assolir l'escola secundària obligatòria.

En el Bloc III. S'han seguit 2 categories segons la resposta donada a les 14 competències descrites en el marc teòric del present treball. Així doncs les pràctiques docents poden ser:

- Progressistes: Quan la seva presa decisió pretén donar resposta a gran part de les competències descrites.
- Conformista: Si consideren que el treball de determinades competències no és part de la seva matèria, i/o bé utilitzen pràctiques educatives en les quals aquestes competències en molts casos no són presents.

En el Bloc IV, tenint en compte que el marc legal del departament d'ensenyament és igual per tots els docents, es presenten els resultats de les entrevistes seguint tres categories relacionades amb el centre. Aquests, poden ser:

- Progressistes: Quan potencia una activitat educativa que doni resposta a gran part de les competències descrites anteriorment.
- Intermedis: Si no potencia una línia de treball concreta que doni resposta a les competències descrites anteriorment, però dóna marge als docents per deliberar sobre la seva pràctica docent.
- Tradicional: Quan potencia una activitat educativa concreta encara que no doni resposta a gran part de les competències descrites anteriorment.

En el següent apartat es presentaran els resultats obtinguts.

4. Resultats de l'estudi

Tal com s'ha descrit en l'apartat anterior, aquest es dedica a presentar els resultats de l'estudi. Per a la seva presentació s'utilitzaran els quatre blocs descrits a l'apartat anterior.

4.1. Bloc I: Introducció

Per tal d'aconseguir diferents aproximacions al treball de les competències descrites anteriorment el present treball ha entrevistat a una mostra heterogènia de docents. Per fer-ho ha tingut en compte els 3 criteris següents:

- Àmbit que imparteixen: Partint de les diferenciacions que es fan en el currículum 2016-2017 s'han diferenciat 9 àmbits: Àmbit lingüístic, matemàtic, científicotecnològic, social, artístic, educació física, cultura i valors, atenció a la diversitat.
- Anys d'experiència docent (-10 anys, 10 a 25 anys, +25 anys).
- Formació en relació a l'educació: S'han fet quatre grups. (No, CAP, Màster, Doctorat i /o formació contínua).

A continuació s'exposen els perfils dels docents entrevistats:

Taula 8: Entrevista 1, M.B.			
Àmbit	Anys d'experiència	Formació	Altres
Català (habilitats a 2on d'ESO) Socials-cat (2on d'ESO) Projectes (1er d'ESO) Aula d'Acollida (a tots els cursos, dins l'aula, tutories, supervisió, ...) Tallers (serveis a la comunitat, robòtica, etc. a 3er i 4art)	8 anys a ensenyament	Filologia catalana Certificat d'aptitud pedagògica Post grau en correcció de textos Formació contínua	Ha treballat en entre 10 i 15 centres. 2on any en aquest centre No forma part de l'equip directiu No té plaça en el centre

Taula 9: Entrevista 2, M.O.

Àmbit	Anys experiència	Formació	Altres
Música (2on, 1er, d'ESO, Optativa de teatre (3er ESO) Optativa de Guitarra (3er ESO)	25 anys a ensenyament Ha treballat a infantil, primària, secundària, batxillerat, universitat i fent classes de música tant al conservatori de música com particulars	Magisteri Formació superior en música Doctorat Formació permanent	15 anys en el centre, l'únic lloc on ha treballat a secundària Actualment es troba en un òrgan de coordinació en el centre. Sempre ha estat cap de departament o seminari. No forma part de l'equip directiu Té plaça en el centre

Taula 10: Entrevista 3, A.T.

Àmbit	Anys experiència	Formació	Altres
Català (1er, 2on d'ESO i 1er i 2on Batxillerat)	3 mesos	Filologia Catalana Màster formació del professorat	Ha treballat en dos centres concertats No forma part de l'equip directiu No té plaça en el centre

Taula 11: Entrevista 4, J.R.

Àmbit	Anys experiència	Formació	Altres
Socials (1er d'ESO) Història d'Espanya (2on Batxillerat) Cultura i valors (1er d'ESO)	12 anys d'experiència a secundària	Història Certificat d'Aptituds pedagògiques	Ha treballat en 8 centres de secundària. 7 anys en el centre És tutor dels alumnes d'un dels grups de primer d'ESO Aquest any té plaça provisional i probablement definitiva l'any que ve- És cap de departament Ha treballat 4 anys amb grups de diversitat

Taula 12: Entrevista 5, M.C.

Àmbit	Anys experiència	Formació	Altres
Anglès (3er d'Eso, 2on Batxillerat, CFGM serveis i restauració)	26 anys d'experiència	Filologia Francesa Formació contínua	Ha treballat en 6 centres 6 anys en aquest centre No ha fet el CAP Ha estat docent de grups de diversitat, de francès, Té plaça definitiva

Taula 13: Entrevista 6, J.C.			
Àmbit	Anys experiència	Formació	Altres
Matemàtiques (1er, 3er d'ESO (1 adaptat, 1 ordinari) i 1er de Batxillerat Social	10 anys d'experiència a secundària	Llicenciat en matemàtiques Certificat d'aptituds pedagògiques. Formació contínua	Ha treballat en un total de 6 centres 6 anys en aquest centre No forma part de l'equip directiu No té plaça definitiva

Aquesta diversitat de la mostra entrevistada es veu reflectida en la taula següent:

Taula 14: Resum docents entrevistats

Entrevista N°	Àmbit que imparteixen	Any d'experiència docent			Formació en relació a l'educació docent				
		-10	10 a 25		No	C.A.P	Màster	Doctorat	Contínu a.
1. MB	Català,	X				X			X
2. MO	Música			X			X	X	X
3. AT	Català	X					X		
4. JR	Història		X			X			X
5 MC	Anglès		X						X
6 JC	Matemàtiques		X			X			X

Cal destacar que tots aquests han participat de manera voluntària a les entrevistes. Que tots en excepció d'una treballen actualment en centres públics de secundària de la província de Girona. Que en aquest moment es troba en llistes, a l'espera de ser contactada. Tot i això ha exercit com a docent durant 3 mesos en un centre concertat de la província de Barcelona. A continuació s'exposen els resultats obtinguts en relació amb quins pensen, els docents entrevistats, que són els objectius de l'educació secundària obligatòria. Com es poden assolir i avaluar aquests.

4.2. Bloc II. Objectius de l'educació

Com s'ha exposat en l'apartat metodològic del treball per presentar les respostes dels entrevistats, a continuació es presenten seguint 2 categories. Aquestes estan creades segons la seva concepció dels objectius que pretén assolir l'escola secundària obligatòria:

- **Concepció Integral:** Docents que tenen en compte un enfocament global amb una clara importància al paper social, al definir quin és l'objectiu que pretén assolir l'escola secundària obligatòria. A continuació apareixen transcrits fragments de les entrevistes de docents amb aquesta concepció.

Taula 15: Objectius de l'educació concepció integral

	Quin objectiu pretén assolir l'escola secundària obligatòria des del teu punt de vista?	Quines experiències educatives es poden proporcionar per tal d'assolir tals objectius?	Com determinar si els objectius s'han assolit?
Entrevista 1. MB	El rol del professor ha de ser un acompanyant i l'escola ha de ser una petita representació de la societat. Mitjançant valors, investigant, adaptant, treballant a partir de la competència. Formar petites persones com a futurs ciutadans.	Són Importantíssimes les tutories, ja siguin individuals, mitjançant dinàmiques, grupal, etc. Així, el tutor coneix als alumnes perfectament i els hi fa seguiment individualitzat al llarg del curs, en aquest centre pot treure els alumnes de l'aula en molts moments. Conèixer els alumnes és un èxit.	Això ho desconec bastant però... Per una banda tenim proves externes (com el cas de 4art d'ESO) però no sabem fins a quin punt queda palès el treball realitzat en el centre. Cal dir que el volum de famílies que volen portar els alumnes aquí ha

			augmentat pel tipus d'inclusió que promoguem.
Entrevista 2. MO* no s'ha transcrit literalment.	L'educació està al servei de la societat, s'ha de lluitar per incloure els alumnes en aquesta societat. Sobretot penso que s'ha de potenciar l'esperit crític, per tal que les persones tinguin habilitats, capacitats. Educar en valorar la realitat, prendre consciència. També ajudar que es coneguin, que es valorin i decideixin ells com són en cada moment.	Experiències educatives en les quals es trenqui amb models, segons la societat que vulguis, enfocant l'activitat educativa, educar per a ser feliços, per tal que siguin bones persones, un bon veí...	Quan estan implicats es veu clarament que els objectius s'han assolit, quan estan estimulats.
Entrevista 3. AT	Des del meu punt de vista, entenc que el que vol és formar nous ciutadans, a part d'educar-los, ensenyar-los altres temes de la vida.	Treballar de diferents maneres, més apropiades a la realitat. Per exemple: treball cooperatiu, saber-se respecte. Fomentar coses bàsiques de la vida respectant el temari que t'exigeixen. Això ha de formar part de totes les assignatures però sobretot en l'assignatura d'ètica . Per tal que vegin que la feina es pot fer de diferents	És complicat perquè no depèn del docent en concret sinó de tot el claustre de professors (si cada un ha fet el que tocava). Ho saps per les rúbriques. Però costa, ja que hi intervenen molts factors.

		maneres, no necessàriament una classe magistral.	
Entrevista 4. JR	<p>Primer de tot, una cosa molt pràctica, que els nanos tinguin el graduat, això és important, perquè el necessitaran per la seva vida. Com tots que quan volem una cosa necessitem treure un títol. Segurament no és el més important. És més important la formació com a persona, la interacció amb altres nens, els coneixements. Jo crec que és bastant global però bàsicament és que aconseguixin una formació integral com a persones, quan a coneixements i orientar-los en aquest món de mones que es trobaran segurament. Un acompanyament. I també els nanos que venen de contextos desfavorables que cada cop són més, trobin algo què agafar-se i treure'ls de</p>	<p>Suma d'activitats. Des de la interrelació personal, des de les matèries ordinàries que es van fent, tutories, el diàleg que tens amb ells, discussions, baralles, la relació que tens amb els alumnes, els viatges, excursions, . Més la relació personal que les activitats que puguis anar fent. Tenir en compte les diferències</p>	<p>A l'avaluar, estableixes uns criteris d'avaluació... A primer per exemple: Els exàmens un 40 %, un 30 % els treballs a classe, 30 % actitud (saber estar, motivació, ...</p> <p>S'hauria de fer més clar, amb graelles, rúbriques,</p> <p>És important veure l'evolució del nano, Cada nano és un món apart i no es poden avaluar igual. S'ha de ser flexible. Si hi ha un nen que no farà mai els deures, perquè a casa seva ningú l'acompanya no li pots demanar el mateix que a un altre que té un pare i mare que li estan a sobre, va a classes... S'ha de tenir en compte.</p>

l'exclusió, equilibrar desigualtats. L'alumne ha de ser el centre de l'aprenentatge.		
---	--	--

- **Concepció específica:** Docents que limiten l'objectiu de l'educació secundària a uns àmbits concrets fent poca referència al paper social que pretén assolir l'escola secundària obligatòria.

Taula 16: Objectius de l'educació concepció específica

	Quin objectiu pretén assolir l'escola secundària obligatòria des del teu punt de vista?	Quines experiències educatives es poden proporcionar per tal d'assolir tals objectius?	Com determinar si els objectius s'han assolit?
Entrevista 5 MC	Doncs, l'objectiu és que aquests nanos surtin amb escriure mínimament bé, comprensió lectora, expressió i un mínim de matemàtiques per poder funcionar per la vida. Que entenguin enunciats, les notícies, un diari, que es trobaran cada dia.	Es tracta de treballar amb continguts propers a la realitat, fer-los fer, gramàtica, el que faci falta però amb material autèntic de la realitat. Per exemple: una carta d'un restaurant, amb petits titulars de notícies, diari, fulletó explicatiu de la ciutat en anglès, una pàgina per comprar un bitllet d'avió, etc.	Doncs, es determina a partir de resultats, de treballs que fan ells, proves, de deures, ... Hi ha un 20 % de la nota que té a veure amb aquestes pràctiques (activitats) i després el 60 % els exàmens on els nanos, a part d'aspectes formals de la llengua han de llegir, contestar preguntes relacionades amb una lectura, reconèixer informació que

			<p>s'entén(comprensió oral).</p> <p>L'altre 20 % és l'actitud que tenen a l'aula, la llibreta, la participació a classe, parlar en anglès.</p>
<p>Entrevista 6 JC</p>	<p>Jo crec que l'objectiu que ha d'assolir és formar als alumnes per tal que quan arribi el moment siguin capaços de triar el que els hi agrada fer. Mínims coneixements per tal que quan arribi el moment siguin capaços de triar el que els hi agrada fer. Han de tenir uns mínims coneixements per quan arriba el moment dir: aviam ara que jo ja sé un mínim de mates, de física, de biologia, un mínim de literatura, de tot el que van fent, doncs què és el que a mi més m'agrada, doncs tiro per aquí. Tenir la formació necessària per tirar per aquí. En el meu cas, tenir les mates necessàries per poder estudiar una enginyeria o</p>	<p>Jo sóc força tradicional. Les matemàtiques s'assoleixen a base de pràctica. Si parlem d'aquests que han d'estudiar en un futur. Doncs fer exercicis per assolir el millor possible el concepte que s'està treballant. Aquests exercicis poden ser mecànica o que hagin de pensar una mica. Poso exercicis de mecànica perquè jo considero que són necessaris encara que diguin que fer exercicis mecànics és retrògrada. Si no et saps les taules de multiplicar, no pots. Llavors altres exercicis on dono dades contràries, giro les coses, perquè li donin voltes al concepte i d'aquesta manera l'acabin d'assolir, Puntualment, els i puc</p>	<p>Això ho veus quan no tenen cap problema, quan ells no només aproven la teva assignatura sinó que a més a més aproven sense cap tenen cap problema a tecnologia a física, a biologia això vol dir que tots els conceptes matemàtics els saben aplicar, els apliquen bé i s'ensurten.</p>

<p>arquitectura...</p> <p>Sí que és veritat que avui en dia no tothom ha d'estudiar, aleshores el meu objectiu amb aquest tercer C que tinc, el grup d'adaptació, jo ja sé que aquests, el seu objectiu no és estudiar una carrera, llavors, jo què intento amb aquests, que els hi quedi molt clars uns conceptes bàsics penso jo que poder necessitaran (percentatges, entendre un gràfic, ...).Aprovar o no aprovar el curs no depèn de si saben resoldre equacions de segon grau. Demano altres coses, que als altres dono per suposat.</p>	<p>proposar treballs pràctics (calcular l'alçada d'un edifici mesurant l'ombra que fa). El que passa és que el currículum està molt apretat, llavors, si tu te'n vols sortir una mica i preparar activitats més originals fora del llibre, costa molt perquè això ho fas sacrificant part del temari sempre. Sempre tens aquesta por una mica estúpida que vingui algú i digui " això no ho heu fet". Si vols anar a que tothom aprengui alguna cosa el que s'ha de canviar tot el currículum de dalt a baix. Jo puc fer el currículum si arribo, faig exercicis, arribo, faig exercicis, etc però si vull fer activitats diferents, això costa molt, sobretot amb una classe de 30 i sempre tens això, si l'any vinent no sóc aquí i ve un altre professor i diu, no heu fet allò, això, Jo ja se el que s'ha fet, llavors els enganxo l'any següent .</p>
--	---

4.3. Bloc III. Competències

El present bloc permet comprovar si les 14 competències descrites anteriorment es troben a les pràctiques del docents entrevistats. Si és així, a través de quina/es pràctiques docents. Per presentar les respostes dels entrevistats a continuació es presenten seguint 2 categories de docents segons la resposta donada a les competències descrites en el present treball:

Progressistes: La seva presa decisió respecte les pràctiques docents pretén donar resposta a gran part de les competències descrites.

Taula 17: Competències. Categoria progressista.

Què té sentit ensenyar ?	1. M.B.	2. M.O.	4. J.R.
Potenciar la organització significativa i rellevant de la informació (presentada fragmentada, desconeguda i en forma de massa informe) per tal de que sigui	<p>En projectes es treballa constantment, ara mateix fem un d'aïllament. També, quan el docent explica i els alumnes han d'agafar apunts. Molts cops la pròpia activitat porta a treballar aquesta competència. Tenim activitats que en el transcurs d'aquestes demanem "com m'està anant, estic trobant el que buscava? me n'he anat?,... " També parades registre: tota aquesta informació que has anat rebent, discernint," anem a veure si t'has convertit en un expert o no del tema".</p> <p>També s'avalua aquesta competència.</p>	<p>Buscar les paraules claus, mapa conceptual, els coneixements previs, activitats com les pluges d'idees.</p> <p>Posar sobre la taula el que saben en relació a un tema permet articular el discurs i discernir informació rellevant de complementària.</p>	<p>A base de fertreballs. Els n'hi faig fer bastants. Que no siguin massa llargs ni complexos si no s'entabanen molt.</p> <p>A segon de batxillerat vàrem fer un seguiment de les eleccions de l'any passat. Havien de mirar bastants diaris, estava bastant pautat. Aquest estava fora del temari però els hi servia per connectar el temari amb la realitat. A més a més eren alumnes a punt de fer 18 anys, majors d'edat, votar.</p>

coneixement útil.			
Aprofundir en la cerca de la veritat enfront de la percepció de veritat formada per emocions i creences personals.	<p>Això costa molt. També apareix en projectes. Amb el tema dels refugiats per exemple.</p> <p>Tendeixen a crear opinió segons el que veuen a la tele. Anem a buscar més informacions. Vàrem fer venir un noi periodista que va estar als camps de refugiats d'allà, amb fotografies fetes per ell.</p> <p>També fem bon dia al matí, 10 minuts en els quals un professor exposa una notícia, un curt... Amb el mateix objectiu.</p>	<p>Sobretot diferenciar què és el que els hi agrada i l'emoció que els hi transmet del que racionalment pensen. Diferenciar aspectes positius d'aspectes negatius.</p> <p>En relació amb la música per una banda identificar què t'agrada i què no i per altra a través de paraules clau crear un criteri més formal (està afinat, hi ha diferències entre interpretacions, etc.).</p>	<p>Molts comentaris que sorgeixen a classe. Promoc espais on es pugui parlar, intercanviar, etc. Heu llegit que va passar. O els alumnes exposen, ahir vaig veure que havia passat,...</p>
Promoure la voluntat de comprendre el funcionament de l'economia de mercat	<p>Això potser a segon cicle. A projectes es treballa molt que tinguin aquesta part crítica (ara mateix han de calcular pressupostos, "comprar" materials, van venir uns arquitectes a l'iniciar-lo etc.). Han de saber ser crítics. Qüestionar-ho.</p> <p>Les assemblees, a les tutories es treballa moltíssim, a projectes sempre surt, en qualsevol moment de la classe poden preguntar.</p>	<p>Sobretot esperit crític. En música comprendre quins són els motius pels quals m'atrau una música, pels quals s'escolta molt, que hi ha diferents estils, cançons, versions,...</p>	<p>Ho intento fomentar bastant. Faig comentari, aquest diari és propietat d'aquest altre, contrastar informacions. Vàrem dedicar una hora sencera a les eleccions a estats units, Potser es treballa més a 3er i 4art d'ESO això. En parlem molt a classe. A segon de batxillerat per exemple en sortia molt. Fem molts de debats a classe, l'assignatura col·labora a que se'n facin. Anàlisi de</p>

			diaris en relació a la guerra de Cuba on espanya va estar immersa.
Ensenyar a viure en aquest món amb menys barreres temporals i espacials	Els alumnes ara estan fent un projecte el món virtual, han de crear una ONG de manera virtual, per un país estranger, on no poden fer res que no sigui de manera virtual. A partir de les xarxes. Han fet vídeos com a <i>booktubers</i> (per convèncer que he de llegir aquest llibre).	Els treballs els fan amb un ordinador per alumne, el document proporcionat és al núvol, conté enllaços, etc. Treballen amb material de tots tipus (audiovisual, àudio, visual).	Sempre he tingut en ment promoure un agermanament amb un institut d'algun país més empobrit, Sud-amèrica... Però és una mica complicat de gestionar... Apareix sobretot en treballs, el dia a dia,.. Ara pots posar rodes de premsa en streaming... De fet un amic professor aprofitava partits del Barça al matí per posar-los als alumnes i, era de català i aprofitava per treballar la llengua.
Potenciar l'esperit crític per tal d'evitar caure en la perplexitat i seduït per la presentació atractiva de la informació	Això ha passat amb Síria, estaven saturats de tanta informació i has de saber mesurar-ho. En parlem, s'explica, es fa. Perquè no es quedin amb la imatge del nen a la platja. Que ho entenguin. Això surt en els <i>bon dies</i> .	Es treballa per tal que compreguin la música. Que tinguin una base teòrica que els hi permeti discernir quina música compleix uns criteris i quina no. També estimular-los a comprendre els motius pels quals certa música és més tractiva que altra.	Tant treballs com els que t'he comentat com el dia a dia fa que això aparegui,
Potenciar tradicions	Normalment als centres com que ja tens	Participem en actes com Sant Jordi,	Per sort sóc d'aquí i m'agrada

<p>locals, valors ètic-culturals, referents implícits en la transmissió, institucions, mestissatge físic, moral i intel·lectual</p>	<p>alumnes de diferents parts del món, amb rendes diferents, aquesta inclusió. De fet , molts projectes toques tots aquests temes, a tutoria surten tots aquests temes. Això ve per defecte al treballar la inclusió. Els tallers que fem, un el va venir a fer el pare d'un alumne, que és marroquí. Tot això els apropa moltíssim. Com que ho he viscut els hi dic:” Jo tinc amics que han creuat, joestic casada amb un africà i es queden sobtats, què en penseu?” Ensenyes la realitat d'aquest món globalitzat. Surt sempre. A més a més, sempre intentes, per sant Jordi fas, participem en concursos, intercanvis, llengua, és algo constant...</p>	<p>Sant Narcís, llegendes... Treballem músiques de tot el món. El treball cooperatiu també col·laborar que surtin a la llum aquests aspectes.</p>	<p>conèixer el territori, intento promoure en certa manera. Fent treballs de coneixement de la comarca, per exemple, mapes, coneixement del poble. Per exemple: Imagina't que tens convidats i els has de portar un cap de setmana pel poble. Fes un mapa del poble i has d'anar d'aquí allà, organitza el recorregut, un treball de les tradicions del poble. El crèdit de síntesi A primer d'ESO sobretot. A batxillerat has d'anar . A primer Ens toca proporcionar coneixement del territori. Hi ha nanos que sembla que els hagin baixat amb un obvi, els hagin fotut aquí i no tenen ni idea d'on viuen ni saben situar en el mapa.</p>
<p>Comprendre la diversitat d'interessos personals i de grup dins un món globalitzat.</p>	<p>Això també ve per defecte amb el treball inclusiu, amb projectes, tallers, treball cooperatiu, tutories. A més a més aprofitem qualsevol excusa per treballar-ho.</p>	<p>Mitjançant ABP (aprenentatge basat en problemes) de manera cooperativa. Sorgeixen moltes situacions en les quals és</p>	<p>Això costa molt. Pots mirar d'estirar-ho. Però has de vigilar perquè hi ha molts prejudicis. Pots trobar que es desqualifiquin entre ells . Hi ha</p>

		imprescindible que aquesta competència es posi en joc.	nanos que expliquen, però llavors pot ser que surti algun comentari i comenci el merder. Penso que s'hauria de fer, que cadascú expliqui la seva realitat amb el màxim respecte a les dels altres i cap als altres però si a això no hi ajuden famílies, si les famílies tenen prejudicis, alumnes també i surten a l'aula, les faltes de respecte també. Malgrat tot seria ideal.
La presa de consciència del procés d'aprendre a aprendre.	Les primeres rúbriques hi tenim la metacognició. A mi em costa molt avaluar això encara. De totes maneres està molt integrat, en els projectes, català-socials. Constantment busques que ell tingui aquesta reflexió i que se n'adoni que està aprenent o que no. La qüestió es anar provant com rubricar, desgranar-ho perquè quedi palès. Hi ha activitats que inclouen: On creus que estàs? on creus que pots arribar? Què creus que has treballat prou? Podries haver fet més? En comptes de notes, comentaris, per tal de millorar hauries de,...	Mitjançant preguntes als alumnes, en comptes de donar la resposta directament, que pensin en comte ho varen fer l'últim cop, com ho poden fer...	Això surt sol no? A vegades introdueixo activitats que s'auto-avaluen i que ajuden a crear consciència als alumnes de com aprenen. Crec que s'ha de fer.
Cooperació	A projectes sempre es treballa en grup de 4 o 5.	L'activitat mateixa ho promociona.	Fem treballs en grup. Sol ser el

<p>(Habilitats de relació, adaptabilitat i capacitat de presa de decisió)</p>	<p>Ara per exemple tots tenen diferents tasques a fer, es tornen experts per després fer la posada en comú amb el grup de treball.</p> <p>A català treballen en parella i és molt constant. A vegades les trien ells, a vegades a mà alçada, a vegades jo, perquè no vegin que és tancat i rígid.</p> <p>Fins i tot hi ha projectes en els quals hem barrejat alumnes de diverses classes.</p>	<p>ABP cooperatiu. En aquestes activitats els alumnes s'han d'organitzar, prendre decisions, parlar, adaptar-se als imprevistos, exposar, etc. Això també té importància a l'avaluació final.</p>	<p>divendres que estan més cansats., així poden xerrar més, aixecar-se.</p> <p>Trobo que la conflictivitat es redueix. De totes maneres hi ha discussions entre ells, ploren, ... S'organitzen com poden, en van aprenent. Costa assignar rols, que ho decideixin entre ells, intervenir, ... Jo també n'estic aprenent.</p> <p>Valoro la cooperació, els hi demano que avaluin entre ells, de manera informal, tots tenen notes diferents. Intento que siguin heterogenis però no és fàcil.</p>
<p>Alfabetització funcional</p>	<p>És el que busquem amb les pràctiques que duem a terme. De fet una de les evidències (examen) de català va ser això: Escriu una carta a l'ajuntament dient que t'han tret....</p>	<p>Aquesta metodologia de treball (ABP) afavoreix que els alumnes desenvolupin competències amb un alt nivell de funcionalitat. Ja sigui en l'àmbit musical, a l'hora de gestionar la informació, a l'hora de fer servir les TIC, al comunicar amb companys, etc.</p>	<p>Això ho feia en el grup que tenia de diversitat. O bé a tutoria. Ara quan sigui el moment de triar optatives. Aprofito fets que ocorren per tal de treballar aquesta competència.</p>
<p>Parlar i entendre (dialogar,</p>	<p>És el que busquem amb les pràctiques que duem a terme (projectes, bon dies, treball amb</p>	<p>La música porta a treballar en grup, en la pràctica professional és així. És</p>	<p>Això va sortint. L'institut organitza uns debats,ja es fa d'alguna manera.</p>

compartir vivències, discutir, polir seguretats, afermar conviccions etc.).	parelles, tallers,...).	per aquest motiu que quan s'estudia és importantíssim fer aflorar aquests aspectes a través d'una metodologia adequada.	
Treballar amb altres recursos escola, família, ajuntaments i associacions, per tal de crear-hi acords.	<p>Tenim contacte amb l'ajuntament, els alumnes fan assemblees aquí, i hem anat a l'ajuntament perquè ho volen continuar quan acabin quart.</p> <p>Les famílies participen a l'escola, per exemple en el projecte que vàrem fer de la prehistòria.</p> <p>L'avaluació és que els alumnes han de fer un passeig a l'institut i venen els pares. Ve el pare i els guien, això és com un poblat prehistòric.</p> <p>També els pares venen a fer tallers.</p> <p>Fèiem projecte <i>junts fem deures</i>, ara ja no es diu així, ara es diu <i>treballem junts</i>. També ho fem amb l'ajuntament.</p> <p>Amb centres de primària també ens relacionem.</p> <p>Amb altres instituts no hi ha activitats conjuntes, de totes maneres si que n'hi ha que vénen a veure el nostre...</p>	Activitats amb coral, concert a l'auditori, moltes d'aquestes ja venen donades.	<p>A tercer d'ESO, van a veure l'alcalde i l'organització de l'ajuntament.</p> <p>N'hi ha que participen en les activitats del poble, carnaval, local dels joves, a la plaça, al port, juguen a futbol.</p> <p>El fet que sigui un poble també ajuda a que això passi.</p> <p>El centre col·labora, però podria treure més rendiment del que fa.</p> <p>Més implicació seria fonamental. Es podria aprofitar per fer més coses</p>
Educació integral (intel·ligències múltiples).	Sempre que veus d'un alumne aquesta intel·ligència ho intentes estirar. A l'elaborar també apareix, per això les instrumentals són	Per sort la música engloba totes les intel·ligències. Per aquest motiu és extremadament fàcil que apareguin a	Valorar alumnes a partir de les seves capacitats. L'ideal seria una rúbrica per a cada alumne, molts ítems,

	molt competencials. Ajuntant matèries pots donar resposta a aquesta educació integral.	la pràctica docent.	Em moc més per temes intuïtius.
Desenvolupament moral i intel·lectual dels alumnes, potenciant l'autonomia.	Gran part de les activitats que tenim treballen aquesta competència. Les parades registre, els bon dies. També aprofitem qualsevol ocasió per incloure-ho.	Les activitats inclouen aspectes que potencien l'autonomia dels alumnes. Tot i ser un treball en grup, cada alumne té unes tasques que ha de desenvolupar de manera individual, per tal que després el grup tingui el treball fet.	A través de fer treballs, donar marge per organitzar-se. No sóc massa de posar deures a casa, considero que s'ha de treballar a l'institut, sinó generes desigualtat.

- **Conformista:** Consideren que el treball de determinades competències no és part de la seva matèria, i/o bé utilitzen pràctiques educatives en les quals aquestes competències en molts casos no són presents

Taula 18: Competències. Categoria conformista.

Què té sentit ensenyar ?	3.AT	5.MC	6. JC
Potenciar la organització significativa i rellevant de la informació (presentada fragmentada, desconeguda i en forma de massa informe) per tal de que sigui	Primer sobretot conscienciant-los que tot el que hi ha a la xarxa està barrejat, les coses bones, les dolentes, les sèries, documentades, sense documentar. Sobretot donant referències, no busquis al <i>google</i> directament, busca'l al DIEC, al <i>wordreference</i> , ... Mitjançant esquemes, llegir documents i després fer esquemes. Els llibres ja ofereixen pautes per gestionar la informació.	Bueno, es tracta de que primer de tot, advertir que la informació que hi ha per internet no ha de perquè ser vertadera. Han de llegir les coses des d'un punt de vista crític. Per exemple quan fan el treball de recerca a segon de batxillerat, una informació se la troben de maneres	Jo la veritat és que algo, una mica, el que els hi faig de tant en tant, és posar dades que sobren al problema. Algo a més a més que això, no. Normalment no els hi faig buscar res a internet, potser ho hauria de fer una mica més. En quan a internet i buscar informació no els hi faig. Els

<p>coneixement útil.</p>		<p>diferents en diferents pàgines, i han de demanar ajuda al professor per discernir quan una informació està bé o no. A les meves classes es pot manifestar aquest tractament de la informació sobretot quan fan treballs (presentar una ciutat, la seva dieta, quan han de buscar informacions, etc.) Se'ls hi recalca que han de ser crítics.</p>	<p>hi vaig fer fer un treball, Quants batecs fa el cor en tota la vida. Només n'he fet un aquest any, aquest, i ja vaig apretat. Sobretot a batxillerat, si no fas algo i els hi surt...</p>
<p>Aprofundir en la cerca de la veritat enfront de la percepció de veritat formada per emocions i creences personals.</p>	<p>No és un dels casos que em trobi més, no és una classe de donar moltes opinions. Quan es posa un documental, per exemple, volem acollir, es va demanar opinió i van fer un debat. I entre ells mateixos són capaços d'anar-se contrabatatent per veure que si vols parlar t'has de documentar. Primer parlar sense documentar i després documentar-se per tornar a fer debat més informats.</p>	<p>Jo penso que en la meva pràctica no aprofundeixo en treballar aquesta competència.</p>	<p>Jo això a classe no ho he fet. El que si que faig és: participo en un grup que es diu jugamat. A la biblioteca, fem una exposició i a la inauguració convidem algú que fa una xerrada de matemàtiques. Estirem alumnes perquè vinguin. Una de les coses que va tractar és el nombre d'assistents en grans aglomeracions. L'home parlava dels diaris què deien sobre assistència en aglomeracions de gent. A classe no. Si trobo una notícia curiosa si, però no és tònica general. Si trobo alguna anècdota.</p>

			Diguem que això com a tònica general no .
Promoure la voluntat de comprendre el funcionament de l'economia de mercat	Cal dir que només m'he trobat un cas d'aquest exemple. Un cas que va sortir i llavors com a docent dónes més explicacions.	Si, quan surten temes se'ls hi fa veure l'altre costat de les coses. No només el que ens volen fer veure sinó què hi ha al darrere. Està clar que a partir del llibre aquestes coses no es fan tan visibles. Han de ser altre tipus de pràctiques. Han de ser pràctiques on ells hagin d'investigar, buscar informació,... Treballs.	Hi ha un tema a primer de batxillerat, aritmètica mercantil, on surt tot això, (préstecs, estalvi, ...). A secundària no surt. El que s'ha volgut fer en el centre és que vingui gent de la banca, a explicar com funciona... Hi ha gent del claustre que no estan d'acord. Els docents no.
Ensenyar a viure en aquest món amb menys barreres temporals i espacials	Jo no l'he fet servir però hi ha una plataforma on estudiants catalans es posen en contacte amb d'altres de francesos.	Pel que fa als idiomes, doncs, a vegades ens hem posat en contacte, s'han escrit amb alumnes d'altres països (Estats units, França) intercanvis amb Polònia...	No ho veig.
Potenciar l'esperit crític per tal d'evitar caure en la perplexitat i seduït per la presentació atractiva de la informació	Jo penso que aquí ens contradïem, ho estem fomentant a la vegada que diem que no. Per exemple, lluitem perquè els nens et presentin la informació de manera atractiva (vídeo, resum, portada) de manera que ells associen que allò que fan és el correcte. També, els alumnes tenen una	Jo els que els hi dic és que menys és més. És a dir, que no es pensin que perquè sigui un treball llarg, hi hagi moltes fotos, el treball ha de ser més bo. És més bo quan es centra en respondre, arribar a	Això va aparèixer en aquesta sessió que vàrem fer fora del centre.

	<p>hora de lectura obligada, tots els llibres que llegeixen tenen portades cridaneres. I els hi vaig preguntar que quin era el seu criteri a l'escollir un llibre. I era la portada. Llavors vaig pensar que associen fer les coses maques amb què el contingut sigui també bo. Aprofito ocasions així per parlar d'aquesta reflexió.</p>	<p>conclusions determinades i no pas amb grans títols i coses molt maques.</p>	
<p>Potenciar tradicions locals, valors ètic-culturals, referents implícits en la transmissió, institucions, mestissatge físic, moral i intel·lectual</p>	<p>A mi m'ha estat complicat, no és una classe que doni peu a treballar aquestes coses. Però sé que al centre sí que es fa.</p>	<p>Treballem les tradicions: per exemple expliquem sant Jordi, la castanyada...</p>	<p>No. Anècdotes, que si el concepte de probabilitat va néixer a França.... Gauss.... Però jo no els hi faig història. Per trencar la dinàmica, ni ho han d'apuntar a la llibreta ni surt a l'examen,...</p>
<p>Comprendre la diversitat d'interessos personals i de grup dins un món globalitzat.</p>	<p>Això ho vaig fer al principi, quan vaig començar per conèixer els nens. Els hi vaig fer fer una redacció "el teu cap de setmana ideal". Per tal que m'expliquessin que els agrada, també intentava que entre ells parlessin del tema. No és una assignatura que fomenti molt aquestes coses. Ètica i educació física en va ple.</p>	<p>A veure, surt a vegades, parlant de mòbils, mentre que faig que s'adonin que no és important. Hi ha alumnes que no poden comprar-se llibres. Una activitat que dóna peu, jo els hi dono diners virtuals i han de decidir què compren i per què. Parlem del fet de comprar tant, necessitats que</p>	<p>Els treballs en grups els solen fer fora de classe, a classe no i sol haver moments dissenyats per això.</p>

		ens hem creat, que tenim de tot, estem doncs despilfarrant els diners, mentre que costa molt guanyar-los.	
La presa de consciència del procés d'aprendre a aprendre.	Jo amb això estava tallada d'ales amb el centre. No estaven gens oberts a l'aprendre a aprendre de la manera que es concep (que aprenguin fent exercicis, deien). Era molt difícil. No et deixaven sortir del típic exercici, si en sorties, amb molta precaució. Perquè ho senten altres professors i pots tenir problemes.	Apareix quan ells han de treballar de manera més autònoma, en grups, han d'aprendre a aprendre a escoltar al company, a dialogar, a mediar. El treball en parelles, en grups, a l'hora de preparar-se els exàmens se'ls hi dóna recomanacions. Els hi ensenyo les notes i els meus criteris per tal que s'orientin en quin moment de procés d'aprenentatge es troben.	Jo el que intento és no donar-los la solució, com penseu que el podem fer, que hi pensin, fins que arribes a la fórmula. Un intenta que pensin ells mateixos. Penso que si han entès el procés pel qual s'arriba aquí, un altre cop, si s'han oblidat, i ho ha fet ells mateixos, és molt fàcil tornar-hi. A base de problemes ja els hi fem pensar força, treure les castanyes del foc. Els hi posem problemes de pura mecànica, que són els que més els hi agraden per cert, però també els n'hi posem que han de pensar. Tots els podeu fer. Teniu els coneixements necessaris per fer-los tots. Amb la resolució de problemes aconseguim que s'hagin d'espavilar.
Cooperació (Habilitats de relació,	Jo ho vaig intentar introduir un cop (el treball cooperatiu) i va ser horrible. No estan avesats a	Apareix quan ells s'autoavaluen o fan co-avaluacions quan fan	Fem treballs 1 o 2 per curs. Alguns individuals, altres cooperatius.

adaptabilitat i capacitat de presa de decisió)	<p>treballar de manera cooperativa. Per ells estar en grups vol dir que podem parlar i fer de tot. És important fer-ho repetidament. Falta una adaptació curricular, que es faci, i un procés d'adaptació a aquesta metodologia. És un procés que has d'anar compaginant amb el temari, sobre tot el tema, molt important.</p>	<p>presentacions orals, la seva llibreta...</p>	<p>S'avaluen pel resultat final. Si d'un grup diuen que algú no ha fet res li poso menys nota o un zero. Si no diuen res no. Normalment els fan fora de l'horari escolar. Jo no veig mai com s'organitzen per treballar.</p>
Alfabetització funcional	<p>No tinc massa casos d'aquests. Això a batxillerat sobretot, a secundària no es fa res, el teu temari no t'ho permet. Sempre hem de partir del temari, si no ho pots fer... Jo vaig a base de cridar l'atenció. Vaig portar una instància de l'ajuntament perquè l'omplissin i es van veure perduts. Els hi vaig explicar abans, va sortir del seu àmbit normal i els hi agradava. També cal dir que docent se salten parts del temari com comunicació.</p>	<p>Llegint activitats que són ofertes de feina, fer currículums en anglès. Des del punt de vista de l'anglès és més complicat. Des de català entenc que això s'està treballant.</p>	<p>No apareix gaire. Certes activitats pràctiques, sortim i els hi fem calcular alguna cosa.</p> <p>Estadística si que podem fer alguna cosa: ara heu de sortir al carrer i demanar a 100 persones i a partir de les dades treure una conclusió sobre la pregunta que us heu fet al començament .Estadística si que dóna joc per coses pràctiques. Resolució d'equacions és pràctic quan estudies una enginyeria. Ningú necessita resoldre una equació per anar a comprar, en la seva vida quotidiana. És molt difícil això. La veritat és que ara mateix</p>

			Costa que certes operacions mecàniques els hi arribin a veure una autèntica utilitat, és molt difícil que li vegin una utilitat als polinomis.
Parlar i entendre (dialogar, compartir vivències, discutir, polir seguretats, afermar conviccions etc.).	Aprofito ocasions per fer-ho, o bé en els pocs treballs cooperatius que he fet.	Sí, fem debats, sobre un tema. Un grup ha d'estar a favor, però han d'argumentar-ho, mentre l'altre grup ha d'estar en contra i argumentar-ho. Redacció, donant la opinió, exposicions orals, avantatges i inconvenients sobre un tema, etc.	La meva preparació de l'assignatura no inclou aquesta competència. Tot i que de ben segur que en algun moment es treballa.
Altres recursos escola, família, ajuntaments i associacions, per tal de crear-hi acords.	Hi havia activitats del centre compartides, que després ells et feien referència (cursos). Jo no ho he fet.	Una pràctica és anar a buscar fulletons de l'oficina de turisme de la ciutat en anglès per descriure-la els voltants, la província... Per altra banda quan parlem d'esports que els hi agrada, que no.	En coordinació amb l'ajuntament des del jugamat fem xerrades, la mostra, col·laborem amb el dissabte transfronterer de les matemàtiques i concursos.Organitzem les proves cangur a la comarca.
Educació integral (	Mitjançant activitats creades per mi o buscades per internet específiques. Al llibre no trobava res	Els hi oferim treballar diferents aspectes de la llengua des de punts	Ja els hi dic jo sempre, no hi ha una sola manera de calcular l'àrea d'un

intel·ligències múltiples).	<p>d'això. Quan surts del llibre el primer que busques és això, una activitat on puguis veure tu segons com responguin quin tipus d'intel·ligència tenen més desenvolupada però a tall de curiositat. No sempre es fa així i acaba sent etiqueta això.</p>	<p>de vista diferents. Un exercici d'escolta, pels que tenen facilitat a l'hora d'escoltar, un exercici de gramàtica des d'un punt de vista més mecànic, o bé més digital presentat un tutorial sobre un aspecte de la llengua. Presentant la informació de maneres diferents.</p>	<p>objecte, feu-ho com pugueu. N'hi ha que t'ho resolen d'una manera, altres d'una altra. Dono tot el marge (alguns tenen confe) perquè resolguin de la manera que vulguin mentre ho resolguin. Jo també explico algo de formes diferents i això no els hi agrada.</p>
Desenvolupament moral i intel·lectual dels alumnes, potenciant l'autonomia.	<p>Són bastant autònoms de per si. Han pujat amb el sistema, el professor explica i el nen escolta i fa, si tens una pregunta aixeques el braç, quan el professor diu prou, prou. Són bastant conscients del funcionament aquest. Però quan els treus d'aquesta manera de treballar no ho són.</p>	<p>Es potencia més que tot donant pautes, eines, per fer-ho els hi indiques, al final del llibre torbareu una taula explicativa, a partir d'aquí es tracta d'aplicar això en els exercicis. Proporcionant webs per treballar, aprofundir més diferents aspectes de la llengua anglesa.</p>	<p>Quan han de fer la feina sols. Un dia a la setmana fem pràctica, fem problemes, exercicis, etc. Per promoure jo l'autonomia: quan em diuen no el sé fer, els intento orientar com saber-lo fer, mai els hi dic directament com l'han de resoldre. Agafa la teoria, llegeix què posa i si encara no ho saps fer em tornes a cridar, els hi dic. Les mates ja generen a que tu intentis fer-ho. Ja els hi dic, podeu fer-ho.</p>

4.4. Bloc IV. Marc legal i procés de deliberació

Aquest bloc es centra en com el docent decideix, si té present el currículum, el projecte educatiu del centre i quins altres factors condicionen la seva decisió de les pràctiques educatives. Per tal de presentar els diferents processos de deliberació, i tenint en compte que el marc legal del departament d'ensenyament és igual per tots els docents, es presenten seguin tres categories segons la tipologia del centre on treballen:

- **Progressistes:** Potencia una l'activitat educativa que doni resposta a gran part de les competències descrits anteriorment.

Taula 19: Marc legal i procés de deliberació. Categoria progressista.

Quin és el teu procés a l'hora d'escollir què i com ensenyar?	
E1. MB	En el cas de català tenim el currículum molt marcat penjat al moodle. El tenim molt marcat així pots fer el que vulguis però l'alumne a l'etapa de secundària ha d'haver passat per aquí. Perquè a aquests nens els espera unes proves a quart, un batxillerat i una selectivitat. Normalment els de català solem anar tots a una. Al juliol establim, a partir de l'assemblea del claustre, les pràctiques, les activitats per l'any següent, el que ha anat bé l'any anterior, noves idees, etc.. Això no vol dir que no es puguin fer modificacions al llarg del curs, pots anar provant, dins unes directrius. L'estructura la definim en grup. A l'hora d'agafar idees parlo amb docents tant de la meva com d'altres assignatures. Ara per exemple ja comencem a pensar coses pel juliol (ha anat bé, no, hem de treure això, rubricar, etc.). Així doncs el que s'ensenyava a classe té en compte el currículum d'ensenyament que defineix el centre que tenen al moodle més el que es decideix al juliol a l'assemblea del claustre. El material el creem nosaltres, no tenim llibres excepte els de lectura i exercicis trets d'aquests llibres.

- **Intermèdia:** No potencia una línia de treball concreta que doni resposta les competències descrits anteriorment però dona marge als docent per deliberar sobre la seva pràctica docent.

Taula 20: Marc legal i procés de deliberació. Categoria Intermèdia.

Quin és el teu procés a l'hora d'escollir què i com ensenyar?	
E2. MO	Tinc marge per decidir què i com ensenyo, la decisió de què ensenyar és individual, i l'assignatura (música) ho posa molt fàcil per tal de definir-ho. És molt fàcil per treballar moltes coses (economia, història, ...). De totes maneres mai el que penso al principi de curs segueix igual, hi ha molts canvis al llarg del curs. Hi ha llibre digital però no el faig servir massa. L'ideal seria treballar amb diferents llibres, per això els tinc a classe. Defineixo els meus objectius i a partir d'aquí creo el material que ajuda a arribar-hi.
E4. JR	Tenim marge per decidir, aquí normalment ningú es fica amb tu. Tenim un currículum. Si me n'anés molt llavors sí que, els pares, s'acabarien queixant, perquè els nens expliquen a casa. A mi ningú mai m'ha dit el que he de fer. Entre els professors ens controlem L'autocontrol del mateix docent. Pots ser molt sistemàtic i dissenyar tot en un inici, al mil·límetre, que és molt difícil d'aplicar per qüestió de temps, pots planificar la classe, ara m'he deixat anar una mica. Combino, una mica d'exposició, treball d'ells, debat, algun vídeo, treball de grup, no pots fer gaire estona el mateix. Segueixo el llibre però sóc flexible, no em vull obsessionar, si no acabo el temari no passa absolutament res. Sempre preparo material, les classes (vídeo, imatges,) Creo treballs amb les pautes. La guia és el llibre però després faig activitats. Per mi seria ideal no tenir

Quin és el teu procés a l'hora d'escollir què i com ensenyar?	
	<p>llibres però de moment en fem servir. De vegades és una orientació que tenen els nanos, si algun no en té passem fotocòpies, si porten el de l'any passat, no passa res, no els obligo a portar el d'aquest any, les editorials fan edicions noves però gairebé no canvien el contingut. És decisió del departament que hi hagi llibres. A l'haver-hi canvis de professor també va bé que hi hagi llibre, sinó se'n recent l'alumne, és una guia. Poden estudiar del llibre, però hi ha nanos que no en tenen. Jo faig tots els primers i segons de batxillerat així que no m'he de coordinar però els altres docents sí, tot i que hi ha molt de feeling personal, potser tenen visions oposades, M'agradaria treballar de manera assembleària però no és així, igual que la immensa majoria de llocs. No arriba gaire cosa d'ensenyament, és molt difús, no es fomenta gaire, no es donen gaires pautes, pocs cursos, mai obligatoris, la part formativa fluïxeja. Potser caldria una mica de pressió en aquest sentit. El centre no dóna massa l'abast en aquests temes. El coordinador pedagògic, dóna marge, no demana, tampoc s'ha implicat massa i pot haver-se'n ressentit el centre. A mesura que t'impliques xocaràs amb un, amb l'altre.</p>
E5. MC	<p>El que ensenyem ve molt donat pel material que tenen els alumnes, el llibre, s'ha d'explotar perquè l'han comprat, tot i que està en detriment del treball més cooperatiu, practiques més integrals, totes les destresses. No tenim tanta llibertat com voldríem degut al llibre. El llibre ja marca. No es planteja el fet de no tenir llibre, sobretot amb grups ordinaris. El que m'he plantejat varies vegades és el fet de tenir només un dels dos llibres per no estar tan encorsetada, més marge. A l'hora de dissenyar les meves activitats el que tinc més en compte és el llibre. La meva presa de decisió és per trencar la rutina del llibre, introdueixo treballs presentacions orals, altres coses més pràctiques, integradores, properes als seus interessos, de manera individual. El centre dóna llibertat, però hem de seguir un fil conductor que és el llibre. Entre els docents compartim estratègies però no tant com hauria de ser. En el llibre busco que hi hagi un equilibri entre diferents destresses, que no sigui un llibre on es destaquï massa la gramàtica, deixant de banda la part comunicativa, visual, tingui material extra, digitalitzat. Els llibres d'anglès en general són molt complets.</p>

Quin és el teu procés a l'hora d'escollir què i com ensenyar?	
E6. JC	<p>Nosaltres tenim un currículum que ve imposat per ensenyament, i ens reunim al departament i decidim l'ordre i la temporalització (any i nivell) que farem servir. Jo ara tinc tercer B i C i l'altre docent i jo ens posem d'acord amb quins temes hem de fer. I a primer d'ESO igual. És individual la decisió de les activitats, examen, temps.</p> <p>Els alumnes tenen un llibre, s'han gastat uns diners i l'hem de fer servir. Sobretot el faig servir pels exercicis que té, els exercicis que té el llibre em condiciona una mica. Que molt sovint els doncs un full d'exercicis i s'ha acabat. He de dir que estic molt enfadat amb el llibre que tenim aquest any (els exercicis no m'agraden). El llibre si que marca algo un 20%, lo altre és cosa meva, si m'agrada el segueixo més perquè m'agrada a mi. Tinc tot el marge, puc limitar-me a fer activitats o no fer ninguna, ningú em ve a mi.... Entre els docents parlem, mirem activitats que hem fet, ens han anat bé, pràctiques a ordinador. De moment en relació al centre tenim marge per decidir.</p> <p>Ens volen vendre els projectes, però aquesta nova manera de fer avui per avui no es pot implantar no tenim recursos, espai,... gent, i si proves de fer-ho serà un desastre, ni som prou professors, ni espais, ni res, tenim les aules massificades, aules per 20 i n'hi ha 30. Baixa la ràtio a 15 o 20 i veuràs com aprenen el doble o el triple!</p>

- **Tradicional:** Potencia una activitat educativa concreta encara que no dona resposta a gran part de les competències descrites anteriorment.

Taula 21: Marc legal i procés de deliberació. Categoria tradicional.

Quin és el teu procés a l'hora d'escollir què i com ensenyar?	
E3. AT	<p>No podia fer grans canvis a l'hora de decidir què ensenyar, havia de seguir el que el centre em demanava. Al 'escollir em guiava pel llibre de text, però a partir d'aquí canviaria més o menys el temari, les activitats, sense sortir de les línies. És millor treballar des del seu propi text (dels alumnes). Quan creava activitats, primer em plantejava objectius (què busco) i englobes més d'una cosa en aquesta. Aquestes activitats eren concretes, tenien una duració d'una sessió. Feia una de general i després pels alumnes amb PI feia una o més activitats adaptades segons el PI d'aquests. En aquest centre no podia compartir pràctiques amb altres docents, ja que cada docent s'encarrega d'un cicle. Llavors estàs tu sol, ja que jo feia tot primer i segon d'ESO. En el meu cas va ser molt individual. A l'hora de fer classe no vaig llegir el currículum. Al 'arribar al centre ho vaig demanar i em van dir que seguís el llibre, que allà apareixia tot el currículum. Per aquest motiu girava entorn el llibre. Penso que els llibres són positius per la tasca docent i els nens però tallen les ales als alumnes. Al professor li va bé perquè té la guia, menys feina, l'alumen també. Després quan dius de prendre apunts, buscar informació, els hi és molt difícil, fa que els hi manqui, eines i maneres. Si pogués triar treballaria amb un dossier creat per mi, per tal que faci de guia però amb activats creades. Una barreja de tot per tal que el professor pugui fer seu el temari.</p>

En el següent apartat s'exposaran les conclusions de les entrevistes juntament amb altres aportacions.

5. Conclusions i altres propostes

El capítol anterior ha permès veure les respostes dels docents entrevistats entorn els 4 blocs de l'entrevista. Això ha facilitat la creació de categories en tres d'aquests quatre blocs. En aquest apartat, en primer lloc, es presentaran els resultats agrupats i s'extrauran conclusions. En segon lloc, es farà una reflexió sobre les possibilitats de cara a continuar la recerca i una valoració de tot el procés.

La següent taula permet de manera resumida veure: en primer lloc, el perfil dels docents entrevistats, l'àmbit en el qual imparteixen classe, els anys d'experiència i la formació reglada en relació a la seva professió. En segon lloc, a quina de les categories definides anteriorment formen part tenint en compte les seves respostes als blocs de les entrevistes. Aquestes categoritzacions es complementen amb verbalitzacions realitzades pels docents al llarg de les entrevistes. Es presenten en ordre cronològic, des de la primera entrevista duta a terme fins a l'última.

Taula 22: Conclusions resultats de les entrevistes segons categories

	Entrevista 1: MB	Entrevista 2: MO	Entrevista 3: AT	Entrevista4: JR	Entrevista 5: MC	Entrevista6: JC
BLOC I: Perfil del docent	Català - de 10 anys d'experiència docent C.A.P.+formació contínua	Música + de 25 anys d'experiència docent Màster+Doctorat+formació contínua	Català - de 10 anys d'experiència docent Màster	Història Entre 10 i 25 anys d'experiència docent C.A.P.+Formació contínua	Anglès + de 25 anys d'experiència docent Formació contínua	Matemàtiques Entre 10 i 25 anys d'experiència docent C.A.P+Formació contínua
BLOC II: Concepció en relació als objectius de l'educació secundària	Concepció Integral <i>"l'escola ha de ser una petita representació de la societat"</i>	Concepció integral <i>"L'educació està al servei de la societat, s'ha de lluitar per incloure els alumnes en aquesta societat."</i>	Concepció integral <i>"el que vol és formar nous ciutadans"</i>	Concepció integral <i>" Jo crec que és bastant global però bàsicament és que aconseguixin una formació</i>	Concepció específica <i>"nanos surtin amb escriure mínimament bé, comprensió lectora, expressió i un mínim de</i>	Concepció específica <i>"Mínims coneixements per tal que quan arribi el moment siguin capaços de triar</i>

				<i>integral com a persones”</i>	<i>matemàtiques per poder funcionar per la vida”</i>	<i>el que els hi agrada fer.”</i>
BLOC III: Resposta donada a les competències	Resposta progressista <i>“Les assemblees, a les tutories es treballa moltíssim, a projectes sempre surt, en qualsevol moment de la classe poden preguntar.”</i>	Resposta progressista <i>“Per sort la música engloba totes les intel·ligències. Per aquest motiu és extremadament fàcil que apareguin a la pràctica docent.”</i>	Resposta conformista <i>“A mi m'ha estat complicat, no és una classe que doni peu a treballar aquestes coses.”</i>	Resposta progressista <i>“Fem molts de debats a classe, l'assignatura col·labora a que se'n facin.”</i>	Resposta conformista <i>“Jo penso que en la meva pràctica no aprofundeixo en treballar aquesta competència. “</i>	Resposta conformista <i>“Jo això a classe no ho he fet. “</i>
BLOC IV: Centre on treballa	Centre amb resposta progressista	Centre amb resposta intermèdia	Centre amb resposta tradicional	Centre amb resposta intermèdia	Centre amb resposta intermèdia	Centre amb resposta intermèdia

	<i>“ establim, a partir de l'assemblea del claustre, les activitats per l'any següent, què ha anat bé l'any anterior, noves idees, etc.”</i>	<i>“Tinc marge per decidir què i com ensenyo, la decisió de què ensenyar és individual, i l'assignatura (música) ho posa molt fàcil per tal de definir-ho.”</i>	<i>“No podia fer grans canvis a l'hora de decidir què ensenyar, havia de seguir el que el centre em demanava”</i>	<i>“Tenim marge per decidir, aquí normalment ningú es fica amb tu”</i>	<i>“El centre dóna llibertat, però hem de seguir un fil conductor que és el llibre “</i>	<i>“És individual la decisió de les activitats, examen, temps.”</i>
--	--	---	---	--	--	---

BLOC II	Concepció Integral: Docents que tenen en compte un enfoc global amb una clar importància al paper social, al definir quin és l'objectiu que pretén assolir l'escola secundària obligatòria.
	Concepció específica: Docents que limiten l'objectiu de l'educació secundària a uns àmbits concrets fent poca referència al paper social que pretén assolir l'escola secundària obligatòria.
BLOC III	Progressistes: Quan la seva presa decisió pretén donar resposta a gran part de les competències descrites.
	Conformista: Si consideren que el treball de determinades competències no és part de la seva matèria, i/o bé utilitzen pràctiques educatives en les quals aquestes competències en molts casos no són presents.
BLOC IV	Progressistes: Quan potencia una l'activitat educativa que doni resposta a gran part de les competències descrites anteriorment.
	Intermedis: Si no potencia una línia de treball concreta que doni resposta a les competències descrites anteriorment, però dóna marge als docents per deliberar sobre la seva pràctica docent.
	Tradicional: Quan potencia una activitat educativa concreta encara que no doni resposta a gran part de les competències descrites anteriorment.

Taula 23: Llegendes de taula 22.

Tal i com exposava el treball en un inici, la finalitat d'aquest és definir quines són les competències més importants per introduir a les aules actualment i veure com aquestes apareixen a les classes dels docents entrevistats. A tall de conclusió, a continuació s'exposaran les pràctiques educatives que afavoreixen al treball d'aquestes competències.

Taula 24: Conclusions.

Competències a les quals té especial importància donar resposta actualment a l'educació secundària obligatòria	Pràctiques educatives que afavoreixen al treball d'aquestes competències
<ul style="list-style-type: none"> • Potenciar la organització significativa i rellevant de la informació (presentada fragmentada, desconeguda i en forma de massa informe) per tal de que sigui coneixement útil. • Aprofundir en la cerca de la veritat enfront de la percepció de veritat formada per emocions i creences personals. • Promoure la voluntat de comprendre el funcionament de l'economia de mercat • Ensenyar a viure en aquest món amb menys barreres temporals i espacials • Potenciar l'esperit crític per tal d'evitar caure en la perplexitat i seduït per la presentació atractiva de la informació • Potenciar tradicions locals, valors ètic-culturals, referents implícits en la transmissió, institucions, mestissatge físic, moral 	<ul style="list-style-type: none"> • Treball mitjançant projectes. • Tutories, tant individuals com grupals. • Treball cooperatiu. • Debats. • Aprenentatge Basat en Problemes (ABP) cooperatiu. • Tallers. • Viatges. • Intercanvis. • Activitats que promoguin l'aprenentatge funcional. • Activitats que promoguin l'aprenentatge ecològic. • Esquemes. • Mapes conceptuals • Treball per parelles

i intel·lectual

- Comprendre la diversitat d'interessos personals i de grup dins un món globalitzat.
- La presa de consciència del procés d'aprendre a aprendre.
- Cooperació (Habilitats de relació, adaptabilitat i capacitat de presa de decisió)
- Alfabetització funcional
- Parlar i entendre (dialogar, compartir vivències, discutir, polir seguretats, afermar conviccions etc.).
- Altres recursos escola, família, ajuntaments i associacions, per tal de crear-hi acords.
- Educació integral (intel·ligències múltiples).
- Desenvolupament moral i intel·lectual dels alumnes, potenciant l'autonomia.

- Exposicions
- Parades de registre.
- Auto-avaluació
- Co-avaluació
- Trencament de la rutina mitjançant alternació d'activitats.
- Compartir experiències personals tant per part del docent com del alumnes
- Treballs individuals
- Activitats on es diferenciïn aspectes positius de negatius
- Treballar a partir de la inclusió.
- Unir matèries.
- Activitats en les quals s'identifiquin paraules clau.
- Plugues d'idees
- Avaluació d'acord amb els objectius (rúbriques).
- Situacions quotidianes.
- Estratègies comunicatives favorables per part del docent.
- Relació interpersonal, docent-alumnes.

Tant el desenvolupament com les conclusions del treball dut a terme dona lloc a una sèrie d'aportacions que aquest té:

- Tal com s'exposava a l'inici del treball, una de les tasques de l'orientador educatiu és assessorar a docents del centre. Aquest treball proporciona a l'orientador educatiu del centre el coneixement d'unes activitats educatives que permeten als docents assessorats una activitat més ajustada a les necessitats socials actuals a les quals l'educació secundària obligatòria ha de donar resposta.
- L'orientador educatiu també duu a terme docència. El present treball proporciona eines a un orientador educatiu per realitzar una tasca docent amb unes activitats més ajustades a les realitats actuals.
- El present treball, gràcies a les entrevistes, proporciona als orientadors educatius un gran coneixement de les concepcions, les pràctiques, les preocupacions, dels docents entrevistats.
- Un dels aspectes més importants del treball, és que, durant el transcurs d'aquest, ha creat contextos de reflexió a docents de diferents centres i de diferents àmbits del territori català. Com a orientadors educatius i futurs educadors (entenent educadors com a persona que educa) és de gran importància que aquests moments en els quals es reflexiona, es comparteix, es comunica, agafin especial importància.
- Si entenem la innovació com a introduir quelcom nou en les nostres pràctiques educatives, aquest treball proposa moltes pràctiques per tal que comencin a ser introduïdes a les aules. L'objectiu d'aquests canvis pot acompanyar a la millora de l'aprenentatge dels alumnes.
- També prenen especial pes les aportacions que el treball té en relació als canvis socials ocorreguts en les últimes dècades. Aquests, tenen un gran impacte i poden ser tinguts en compte en un ampli ventall de

camps.

El present treball a més del clar impacte en la pràctica docent, en l'orientació educativa i en altres camps, com s'ha mencionat, obre possibilitats a noves recerques.

- Suggereix la realització de futures investigacions de les concepcions dels docents en relació als objectius de l'educació secundària. Planteja motius pels quals, si bé tots els docents tenim formacions similars, quin és el motiu pel qual tenim concepcions tan dispars? Això de manera irrenunciable porta a qüestionar-se quin és l'impacte d'aquestes concepcions tan diverses, entre els mateixos educadors, en la nostra societat? Com, des de l'orientació educativa es poden treballar aquestes concepcions?
- Una de les dificultats que han mencionat els docents de manera més repetida és la tasca avaluadora. Futures recerques poden examinar quines estratègies avaluadores donen la millor resposta a les pràctiques educatives i com aquestes poden ser una part més del procés d'aprenentatge dels alumnes.
- En un primer moment, part del treball pretenia incloure recerca sobre pràctiques educatives en altres cultures i en altres moments històrics. Una possibilitat és trobar pràctiques educatives desenvolupades en altres moments i altres indrets per tal de donar resposta als canvis socials que hi ha hagut en el nostre territori en les últimes dècades.
- Una clara possibilitat per una millora en la pràctica docent i una futura línia d'investigació és descriure de manera més detalladament les pràctiques educatives capaces de donar resposta als canvis socials.
- Verbalitzacions de docents en aquest treball han posat de manifest el desconeixement que hi ha entorn determinades competències. Com es

poden fomentar que es duguin a terme pràctiques educatives que donin resposta a competències com és la d'aprendre a aprendre?

Per últim considero imprescindible fer una valoració del procés de desenvolupament del treball. Per fer-ho destacaré aspectes positius i negatius d'aquest.

Per una banda hi ha aspectes del procés que valoro molt positivament. La decisió presa amb el tema escollit, les fonts i els autors consultats al llarg del desenvolupament d'aquest, les reflexions llegides, les connexions que he pogut fer amb altres àmbits. També estic molt satisfet amb els aprenentatges que he construït al llarg del desenvolupament del treball, l'impacte que identifico que tindrà aquest en la meva activitat docent i en la creació de pràctiques educatives. Per sobre de tot estic satisfet amb l'enfocament inclusiu, constructivista, innovador, global, constructiu i crític del treball.

Per altra banda també trobo limitacions. Aquest treball m'ha permès identificar que m'agrada molt la recerca, llegir, connectar idees, conèixer autors, diferents punts de vista, construir coneixements, entre d'altres aspectes propis de la recerca psicoeducativa. Però un cop finalitzat el treball, i havent consultat altres treballs finals de màster, me n'adono que no és un treball tan complet com hagués desitjat. Que tot i estar molt satisfet amb els aprenentatges no m'ha ofert la possibilitat d'indagar gaire en el món de la recerca. Quan una possible sortida, un cop acabats aquests estudis és fer recerca combinada amb la pràctica docent.

6. Bibliografia

- Besalú, X., & Vilanou, C. (2010). *Pedagogia sense complexos : contra fatalistes i saberuts*. Xàtiva : Edicions del CREC. Retrieved from http://cataleg.udg.edu/record=b1290451~S10*cat
- Coll, C. (1991). *Psicología y currículum : una aproximación psicopedagógica a la elaboración del currículum escolar*. Barcelona : Paidós Ibérica. Retrieved from http://cataleg.udg.edu/record=b1157410~S10*cat
- Departament d'Ensenyament, (2015). Decret 187/2015 del 25 d'agost d'Ordenació de l'Ensenyament Secundari Obligatori. *Diari Oficial de La Generalitat de Catalunya*, 6945, 1–305.
- Gardner, H. (1983). *Frames of mind: The theory of multiple intelligences*. New York: Basic Books.
- Departament D'ensenyament (2016). Documents per a l'organització i la gestió dels centres. Retrieved from http://educacio.gencat.cat/documents/IPCNormativa/DOIGC/CUR_Adults.pdf
- Gimeno Sacristán, J., & Beltrán Llavador, F. (2001). *Los Retos de la enseñanza pública*. Madrid : Akal Ediciones. Retrieved from http://cataleg.udg.edu/record=b1159389~S10*cat
- Pérez Gómez (2001). La función educativa de la escuela pública actual. En J. Gimeno Sacristán (ed.) *Los Retos de la enseñanza pública* (cap. p. 221-231).
- Perinat, A. (2009). *El desenvolupament en l'adolescència*. Barcelona: UOC. Retrieved from http://www.bcn.cat/imeb/pec/forum_exit/Ed.inclusiva08-15.pdf
- Perrenoud, P. (2012). *Cuando la escuela pretende preparar para la vida : ¿desarrollar competencias o enseñar otros saberes?* Barcelona : Graó. Retrieved from http://cataleg.udg.edu/record=b1326404~S10*cat
- Rué, J. (2002). *Qué enseñar y por qué : elaboración y desarrollo de proyectos de formación*. Barcelona : Paidós. Retrieved from http://cataleg.udg.edu/record=b1166235~S10*cat
- Zabala, A., & Arnau, L. (2007). *11 ideas clave : cómo aprender y enseñar competencias*. Barcelona : Graó. Retrieved from http://cataleg.udg.edu/record=b1247333~S10*cat

Pàgines web consultades

<http://www.congreso.es/consti/constitucion/indice/titulos/articulos.jsp?ini=27&tipo=2>

Data de consulta: 20 d'Abril 201

http://www2.girona.cat/ca/educacio_centres_zona1?p_p_auth=vtp4Ym8j&p_p_id=56_INSTANCE_S3pY&p_p_lifecycle=0&p_p_state=normal&p_p_mode=view&p_p_col_id=column

Data de consulta: 18 de Maig 2017

7. Annexos

Annex 1 Entrevistes

ENTREVISTES DOCENTS SECUNDÀRIA

BLOC I: INTRO

- Quines matèries fas classe? (o bé per projectes)
- Quins cursos fas classe?
- Quants anys d'experiència tens?
- Formació en relació a l'educació (No, CAP, Màster, Doctorat i formació contínua)?
- Quants anys fa que ets en aquest centre?
- Quins cursos has fet? Quantes línies per curs?
- Formes part de l'equip directiu?
- En quants centres ha treballat i quins càrrecs has ocupat?

BLOC II: OBJECTIU DE L'EDUCACIÓ

- Quin objectiu pretén assolir l'escola secundària des del teu punt de vista?
- Quines experiències educatives es poden proporcionar per tal d'assolir tals objectius?
- Com determinar si els objectius s'han assolit?
- Creus que són uns objectius compartits entre tu i el centre?

BLOC III: COMPETÈNCIES

- Què creus que caracteritza la societat actual? Canvis de les última dècades.
- Com creus que l'educació s'hi adapta?
- El currículum del departament ajuda o allunya ? Com afecta? I a la teva pràctica?

Què té sentit ensenyar ?	Ho treballes tu? Com?
Potenciar la organització significativa i rellevant de la informació (presentada fragmentada, desconeguda i en forma de massa informe) per tal de que sigui coneixement útil.	
Aprofundir en la cerca de la veritat enfront de la percepció de veritat formada per emocions i creences personals (Post-Veritat)	
Promoure la voluntat de comprendre el funcionament de l'economia de mercat (mitjans comunicació, centres, etc.)	
Ensenyar a viure en aquest món amb menys barreres temporals i espacials.	
Potenciar l'esperit crític per tal d'evitar caure en la perplexitat i seduït per la presentació atractiva de la informació.	
Potenciar tradicions locals, valors ètic culturals, referents implícits en la transmissió, institucions, mestissatge físic, moral i intel·lectual.	
Comprendre la diversitat d'interessos personals i de grup dins un món globalitzat.	
La presa de consciència del procés d'aprendre a aprendre.	
Cooperació en el treball respecte el resultat (Habilitats de relació, adaptabilitat i capacitat de presa de decisió)	
Potenciar l'alfabetització funcional	
Potenciar parlar i entendre	

(dialogar, compartir vivències, discutir, polir seguretats, afermar conviccions etc.).	
Unir recursos escola, família, ajuntaments i associacions, per tal de crear-hi acords.	
Educació integral (intel·ligències múltiples).	
Desenvolupament moral i intel·lectual dels alumnes, potenciant l'autonomia.	

BLOC IV: I MARC LEGAL I PROCÉS DE DELIBERACIÓ

- Tens marge per escollir què i com ensenyar?
- Què tens en compte?

Alumnes	Docs del centre (PEC, PC,...)	Currículum ensenyament	Material didàctic	Els teus criteris i objectius	Altres

- És una decisió més individual? Com ho fas? (estructures, de competència a contingut?, objectius, indicadors, avaluació..)
- Ha evolucionat amb el pas del temps? Segons alumnes?
- O del centre? Com ho fa? Fa canvis segons alumnes ? Amb el pas dels anys?
- O del departament? Què et sembla
- Compartiu estratègies entre docents ? Entre centre? Quina és la relació?
- Què creus que és el que guia més el que s'enseny a l'educació secundària ?
- Quines recursos metodològics utilitzes? Amb quin objectiu? El compleixen? Qui els prepara?